

Uzvar konkursā

Konkursa darbs. Kampanā "Misija – KRUPIS. Izglāb princi!" uzvarēja arī Balvu Profesionālās un vispārīgglītojošās vidusskolas audzēknes Zanes Staģes darbs, pie kura viņa vakaros strādāja teju mēnesi.

Zinaida Logina

Noslēdzies Dabas aizsardzības pārvaldes īstenotās kampanas "Misija – KRUPIS. Izglāb princi!" radošo darbu konkurss, kurā jauktās tehnikas grupā uzvarēja Balvu Profesionālās un vispārīgglītojošās vidusskolas audzēkne Zane Staģe.

Organizējot konkursu, pārvaldes mērķis bija sekmēt skolēnu interesi un paplašināt viņu zināšanas par parastā krupja ikgadējo pavasara migrāciju. Konkursa dalībniekiem sevis izvēlētā tehnikā varēja iesniegt radošo darbu ar kampanas saukli "Misija – KRUPIS. Izglāb princi!". Būtiska bija ne vien darba mākslinieciskā kvalitāte, bet arī tā izzinošā vērtība, atspoguļojot zināšanas par kampanu. Dabas aizsardzības pārvaldes mediju attiecību eksperte Ilze Reinika informē, ka konkursā bija iesniegti teju divi tūkstoši bērnu un jauniešu darbu: "Pārvalde kopumā saņēma 1980 zīmējumus, videoklipus un dziesmas, literāros darbus – dzejoļus, pasakas, stāstus, kā arī citās tehnikās veidotus darbus – izšūtus, filcētus, tamborētus, no māla un plastilīna veidotus, arī telpiskus pilsētu modeļus ar krupīšu pārejām vai tuneļiem zem ceļiem. Ir noteikti uzvarētāji četrās kategorijās, četrās vecuma grupās, kā arī piešķirtas vairākas veicināšanas balvas. Jau maijā iesūtītie darbi būs skatāmi izstādē Nacionālajā botāniskajā dārzā Salaspilī, bet no jūlija vidus līdz septembra vidum tie izdaiļos Latvijas Nacionālo dabas muzeju Rīgā." Izvēlēties uzvarētājus no iesniegto darbu klāsta nebija viegli. "Lai gan ikdienas darbā saskaramies ar ļoti daudz un dažādiem sarežģītiem uzdevumiem, šis bija pēdējā laika lielākais izaicinājums – izvēlēties no 2000 lielisku, pārdomātu, dažādās tehnikās izpildītu darbu apbalvojamos. Izvēlēties labākos no labākajiem! Ļoti iepriecināja bērnu un jauniešu iedziļināšanās tēmā un ieteiktie risinājumi krupīšu glābšanai, piemēram, ceļa zīmes, tuneļi vai tilti, speciāli pārcelāji, plosti utt. Taču visvairāk ieteikumu un apņemšanās formā dominēja mūsu pašu – cilvēku – brīvprātīgais darbs, palīdzot ne vien krupjiem, bet arī citiem abiniekiem šķērsot autoceļus. Tas raisa cerības, ka ar katru gadu brīvprātīgo palīgu skaits pieaugs, krupju glābšanai kļūstot par tradicionālu pavasara aktivitāti," secina Dabas aizsardzības pārvaldes Komunikācijas un dabas izglītības nodaļas vadītāja Elīna Ezeriņa.

Zane Staģe mācās Balvu Profesionālās un vispārīgglītojošās vidusskolas 2.kursā un apgūst skaistumkopšanas pakalpojumus. "Apmeklēju rokdarbu pulciņu pie skolotājas Skaidrītes Veinas. Viņa man piedāvāja šo iespēju, un es piekritu. Ar skolotāju pārrunājām darba gaitu, viņa man palīdzēja, un vakaros kopmītnēs strādāju. Pie konkursa darba strādāju apmēram mēnesi, to pamazām veidoju līdzīgi kā gleznu – uz auduma. Izšuvu ziedus, veidoju ceļu un uzrakstu "Nesabrauc mani, lūdzu! ES GRIBU DZĪVOT". To, ka esmu uzvarējusi jauktās tehnikas grupā, paziņoja krustmāte. Protams, priecājos!" atklāj jaunie.

PATA

Latvijā lielākais zāgmateriālu ražotājs pērk:

- cirsmas
- apaļkokus pie ceļa
- meža zemi

Saviem klientiem nodrošinām augstākās cenas tirgū, jo esam apaļkoku pārstrādātājs, nevis starpnieks.

Pirms pārdod – vienmēr pajautā piedāvājumu PATA! | Sazinies ar mums: +371 29232782 | info@pata.lv | www.pata.lv

Covid-19

(6. aprīlis)

Balvu novads – 231
Alūksnes novads – 284
Gulbenes novads – 280
Ludzas novads – 356
Rēzeknes novads – 491
Madonas novads – 478

Basketbolisti finiša taisnē

9.aprīlī Rugāju sporta centra hallē noslēgsies Balvu novada čempionāts basketbolā. Pusfināli: plkst. 10.00 Rugāju SC-Balvi un plkst. 12.00 BK Lazdukalns-Gulbene. Plkst. 14.00 spēle par 3.vietu (spēles starplaikā 3 punktu metienu konkursa pusfināls), plkst. 16.00 spēle par 1.vietu (spēles starplaikā 3 punktu metienu konkursa fināls), plkst. 18.20 apbalvošana.

Varēs mācīties latgaliešu rakstu valodu

Biedrība "LgSC" sadarbībā ar latgaliešu kultūras ziņu portālu *lakuga.lv* aicina uz astoņām latgaliešu rakstu valodas tiešsaistes bezmaksas nodarbībām. Pavasara periodā latgaliešu rakstu valodas mācīšanās paredzēta katru otrdienu, sākot no 26.aprīļa pulksten 19. Nodarbības plānotas arī 10.maijā, 24.maijā un 7.jūnijā, bet rudens periodā – 6.septembrī, 20.septembrī, 4.oktobrī un 18.oktobrī.

Nākamais laikraksta "Vaduguns" numurs iznāks 14.aprīlī.

ISSN 1407-9844

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 5. marta ● Nr. 27 (9406)

Nedēļas jautājums

Vai Latvijā jālegalizē viendzimuma laulības?

Sanita Karavoičika

SVETLANA NOVIKA no Balviem:

-Pasaule kļuvusi slima. Manuprāt, legalizēt viendzimuma laulības ir pretrunā ar veselo saprātu, jo neviens jau nav jāvis cilvēkam iet pretī dabai, izjaucot tajā dabiski izveidojušos funkciju. Personīgi pazīstu vairākus netradicionāli orientētus cilvēkus un man nav pret viņiem nekādu negatīvu izjūtu, taču uzskatu, ka legalizēt šādas attiecības nav pieņemami, kur

nu vēl ļaut adoptēt bērnus.

ERNESTS MEŽALS no Balviem:

-Viendzimuma attiecību atzīšana Latvijā ir nākamais solis, kā parādīt, ka esam moderna un par sabiedrību domājoša valsts. Pašlaik 31 no 50 valstīm Eiropā atzīst šādas savienības. Piekrītu, ka mums jā saglabā un jākopj savas tradīcijas, kultūra, valoda un nacionālā identitāte, taču šajā procesā nedrīkst būt diskriminācija! Protams, par tradicionālu ģimenes modeli man paliek ģimene, kur vecāki ir viens vīrietis un

viena sieviete. Bet tas nenozīmē, ka nevar pastāvēt citi ģimenes modeļi. Jebkurš cilvēks, kurš ir ne tikai Latvijas, bet arī Eiropas pilsonis, pelnījis vienādas iespējas dzīvē bez diskriminācijas par savu seksuālo orientāciju.

DAINA un ALEKSANDRS JAKUČEVI no Žiguriem:

-Visa ģimene esam parakstījušies pret viendzimuma laulībām iniciatīvu portālā "Mana balss", jo uzskatām, ka

tas nekādā gadījumā nav pieņemami. Arī neviena no mums zināmajām konfesijām to neatbalsta. Jā, saprotam, ka mūsu sabiedrībā šādi cilvēki ir, taču viņus jāārstē, nevis tas jāpopularizē. Jau tā ir ļoti daudz nepilnu ģimeņu. Ja ģimenē bērni aug bez mātes vai tēva, tas ir acīmredzami, bet nezin kādēļ psihologi par to nerunā. Ja valdība viendzimuma laulības atbalstīs, ceram, ka nākamajā Saeimā neredzēsīm nevienu no šīm partijām.

IRINA OZOLA no Balviem: -Vārds 'laulības' man asociējas ar noslēgtu savienību baznīcā un baznīcas vērtībām. Tieši tādēļ manā izpratnē viendzimuma laulības nozīmē šaubīties par ticību un vērtībām, par kurām mums visu dzīvi mācīts.

Tādas es neatzīstu ne baznīcā, ne dzimtsarakstu noadaļā. Savukārt, ja tās ir juridiskas attiecības starp cilvēkiem, kuri dzīvo kopā un pēc nāves vēlas sakārtotus īpašumtiesību jautājumus pie notāra, kāpēc gan nē? Tā ir viņu personīgā lieta.

SANTA ŠMITE no Medņevas:

-Runājot par šo jautājumu, varu teikt tā, - manuprāt, cilvēkam ir nepieciešama mīlestība, mīlēt un būt mīlētam, jo laimīgs ir tas, kurš spēj mīlestību sniegt un saņemt to pretī. Tad sabiedrība un pasaule kļūtu par kriptiņu labāka!

MANA NEDĒĻA

Darbā esmu atgriezies pēc atveseļošanās un kopā ar kolēģiem aktīvi rakstu deinstitucionalizācijas procesa dokumentāciju, lai sev vajadzīgos pakalpojumus saņemtu bērni ar funkcionāliem un pieaugušie ar garīga rakstura traucējumiem. Nedēļa gan sākusies padrūmā noskaņojumā, jo viņšaulē devušies pazīstami cilvēki. Šis vispār ir pārdomu un īpašas noskaņas laiks arī Ukrainas notikumu sakarā, kas ietekmē gan politiski, gan ekonomiski. Ir izplānoti arī pavasara darbi dārzā, ko veicam kopā visa ģimene, lai pēc tam ievāktu iespējami bagātīgāku ražu. Pa rokai noliktas sēklas, pupiņas sašķirotas pēc krāsām, atbilstoši katra gaumei stādisim dažādus ķirbjus. Uz loga podiņos aug petūnijas un gaida savu ziedēšanu. Gatavojamies arī Lieldienām, jo tad noteikti nāks ciemos Zaķis, būs raibas oliņas, sakrāsotas dabas materiālos. Un vēl mācos izprast savu pusaudzi un aizgūstu daudz labu lietu bez nosodījuma. Cenšos pat sekot viņu modei!

Ieva Puķīte, Sociālās pārvaldes projektu vadītāja

No vēstulēm

Kā rīkoties?

Ņemot vērā, ka pēdējā mēneša laikā Latvijā būtiski palielinājies transportlīdzekļu skaits, kas reģistrēti Ukrainā, kā arī to, ka Latvijas apdrošinātājiem jau pieteikti pirmie ceļu satiksmes negadījumi (CSNg), kuros iesaistīts Ukrainā reģistrēts transportlīdzeklis, Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs (LTAB) apkopojis ieteikumus, kā rīkoties šādās situācijās. Ja CSNg izraisītais bijis Latvijā reģistrēts transportlīdzeklis, bet cietušais – reģistrēts Ukrainā, tad visus zaudējumus segs CSNg izraisījušās puses apdrošinātājs vai OCTA Garantijas fonds, ja Latvijā reģistrētajam transportlīdzekļa īpašniekam nav bijusi derīga OCTA polise. Savukārt, ja negadījumu izraisījis Ukrainā reģistrēts transportlīdzeklis, tad svarīgi noskaidrot, kur un vai vispār ir apdrošināta šī transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskā atbildība.

Jāatgādina, ka Ukraina ir viena no Zaļās kartes dalībvalstīm, tādēļ Ukrainā reģistrētajiem transportlīdzekļiem, braucot uz Eiropas Ekonomiskās Zonas (turpmāk EEZ) valstīm, vajadzētu būt noformētai Zaļajai kartei jeb starptautiskajai OCTA polisei, tomēr, ņemot vērā, ka Ukrainā pēc Krievijas agresīvā iebrukuma notiek karadarbība, var būt situācija, ka, bēgot no karadarbības, nav iegādāta Zaļā karte. Tādā gadījumā Ukrainas transportlīdzeklim uz robežas nepieciešams noformēt robežapdrošināšanas līgumu. Līdz ar to, ja

CSNg izraisa Ukrainā reģistrēta transportlīdzekļa vadītājs, tad cietušajai pusei jāvēršas pie atbildīgā apdrošinātāja, kas izdevis robežapdrošināšanas līgumu, vai pie ārvalsts apdrošinātāja korespondenta Latvijā, ja robežapdrošināšanas līgumu izsniedzis citas EEZ valsts apdrošinātājs, vai arī, ja ir Zaļā karte, tad pie šī apdrošinātāja korespondenta Latvijā. Savukārt gadījumā, ja CSNg izraisījušajam Ukrainas transportlīdzeklim nebūs apdrošināšanas, tad zaudējumi tiks segti no Latvijas OCTA Garantijas fonda. Šajā gadījumā cietušajai pusei jāvēršas kādā no 4 apdrošināšanas sabiedrībām, kas pārstāv LTAB.

"Situācija ar kara bēgļu pieplūdumu Latvijā nav ierasta lieta mums visiem, tādēļ aicinu CSNg iesaistītos būt tolerantiem un saprotošiem vienam pret otru. Gadījumos, ja rodas bažas par CSNg apstākļu noformēšanu, aicinām sazināties ar savu apdrošinātāju, LTAB vai nepieciešamības gadījumā izsaukt ceļu policijas ekipāžu. Tāpat aicinām ikvienu autovadītāju meklēt nepieciešamo informāciju www.ltab.lv mājaslapā vai mobilajā lietotnē LTAB_OCTA," stāsta LTAB valdes loceklis Juris Stengrevics.

GINTS LAZDIŅŠ, LTAB sabiedrisko attiecību konsultants

Pērses krastā

Pērsē lūkojas ieviedēt balti, Staltā egle ar čiekuru māj.

Lasītāji!

Kļūstiet arī par rakstītājiem, jo visas jūsu vēstules katra mēneša beigās tiks izvērtētas un mūsaprāt labākā saņems redakcijas pārsteiguma balvu. Ielāgojiet, ka balvas saņemt varēs tikai tie rakstītāji, kuru vārdus mēs zināsim - tāpēc nerakstiet anonīmas vēstules.

Atnāc baltākā ziedoņa dienā,
Pērses krastmalā blakus man stāj.

Manā galvā, kā toreiz pirms gadiem,
Baltais atmiņu vainadziņš būs.
Pērses viļņi tik mierīgi plūda,
Ievu ziedi kad vienoja mūs.

Un, kad vilnis piekļausies krastam,
Baltās putās atmiņas vērps.
Ūdens spogulis, redzot mūs abus,
Smaidīs pretī un ieviedos tērs.

Pērses krastā es gaidīšu tevi.
Kad tu nāksi, - jau vakars sāk tumst?
Nenes sarkanu rozi kā toreiz, -
Baltās ievas krastmalā skumst.

ANTONINA LUBEJA

Sūtiet mums vēstules arī elektroniski: vaduguns@apollo.lv

Automātiskais atbildētājs
64520961

Hallo!

"Pagājušās nedēļas sākumā sociālos tīklus pārpludināja neskaitāmas fotogrāfijas un video par lāci Gulbenes pusē, kurš, cilvēku pieradināts, nekautrējās iznākt pastaigā pat uz ceļa braucamās daļas un nemaz neatteicās no viņam atnestajiem gardumiem. Diemžēl dažas dienas vēlāk, 1.aprīlī, portālos jau izlasīju ziņu, ka cilvēku neapdomīgās rīcības dēļ brūnais ķepainis eitanizēts. Godīgi sakot, nodomāju, ka tas ir 1.aprīļa joks. Izrādījās, ka tomēr nē. Un, zini, pirmās emocijas, to izlasot, bija – tiešām?! Tas bija vienīgais reālais risinājums no atbildīgo instanču puses? Tik vien spēja izdomāt, kā nogalināt? Tiešām neatradās finansējums voljēram, kurā lācis varētu dzīvot, nebija

neviens zoodārza, kas vēlētos ķepaini paņemt savā paspārnē? Acīmredzot nogalināt ir visvienkāršāk, jo – nav dzīvnieka, nav problēmu. Tikai atcerēsimies, ka par cilvēkiem var spriest pēc viņu attieksmes pret dzīvniekiem..." skumji noteica zvaniņtāja.

"Piektdiena, 1.aprīlis, daudziem Latvijas iedzīvotājiem nāca kā atbrīvojums un svētku diena – beidzot varēja iepirkties bez sejas maskas. Pat divaini neierasta sajūta pārņēma, to darot, jo šķita, ka pārkāpj likumu. Taču manu prieku nomāca ziņa, ka pēc divu gadu pārtraukuma atkal jābrauc atzīmēties bezdarbniekos klātienē. Pukstēju pie sevis un spriedu, kādēļ iepriekšējā

kārtība nevarētu palikt arī tagad? Filiāles darbiniece piezvana, uzdod interesējošos jautājumus, un viss kārtībā. Bet tā vairāk nevar. Kurš padomājis par to, ka cilvēkam, kurš ilgstoši ir bez darba un no valsts nekādus pabalstus nesaņem, arī tam it kā svarīgajam braucienam, lai atzīmētos, vajadzīga ceļa nauda. Kas viņam to iedos? Neviens! Tam finansējums nav paredzēts," sašutis par izveidojušos situāciju, teica novada iedzīvotājs.

Precizējam, ka 1.aprīļa "Vaduguns" publikācijā par tūrisma Madara Siliņa nav mobilās aplikācijas par Baltinavu tehniskā izveidotāja, bet viena no informācijas apkopotājam.

2020. gada Latvijas lauku skaitīšanas rezultāti

Kāds ir mūsdienīgais lauksaimnieks

Maruta Sprudzāne

Noslēdzies apjomīgs divu gadu darba cēliens. Ir saskaitītas visas Latvijas lauku saimniecības un tajās nodarbinātie, apzināta lauksaimniecībā izmantotās zemes platība un noteikta saimniecību specializācija. Tāpēc statistiski iegūts ļoti daudz skaitļu, un, priecājoties par šo rezultātu, speciālisti dalījās ar vērtīgu informāciju. Tik apjomīga datu vākšana Latvijā notiek reizi desmit gados.

Ko dati ļauj ieraudzīt

Informācijai ir vismaz trīs svarīgi aspekti. Proti, tā ļauj iegūt apliecinājumu Latvijas lauksaimniecības strukturālās attīstības nozīmīgākajām tendencēm ar mūsdienīgu datu kvalitāti, iegūt datu lietotāju atsauksmes un izjust arī gandarījumu par apjomīga darba veikumu, skatot lauksaimniecības attīstības ceļu līdz pat reģionālam līmenim.

No Centrālās statistikas pārvaldes priekšnieces AIJAS ŽIGURES vēstītā:

-Lauksaimniecība vienmēr bijusi un ir svarīga nozare Latvijas iedzīvotājiem. To apliecina arī fakts, ka valstī ir 69 tūkstoši ekonomiski aktīvo saimniecību, apsaimniekoti 1,97 miljoni hektāru lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kas ir aptuveni viena trešdaļa no Latvijas teritorijas. Iegūtie skaitļi ir vērtīgs informatīvais atbalsts, veidojot turpmāko lauku politiku un stratēģiju. Mūsu datus var salīdzināt arī ar citām Eiropas valstīm, jo tie vākti pēc vienotas metodoloģijas, un tos var atrast un izmantot.

Zemkopības ministrijas valsts sekretāra vietnieces PĀRSLAS RIGONDAS KRIEVIŅAS atziņas:

-Ik gadu statistikas nozīmi izmantojam un novērtējam kā zeltu, saprotot, ka bez šiem datiem nevaram iztikt vai ik uz soļa. Tie palīdz veidot lauksaimniecības, zivsaimniecības un meža nozares politiku un palīdz to arī aizstāvēt. Lauksaimniecības jomā nesen tie izmantoti jaunās politikas – ‘zaļā kursa’ – pamatošanā, pabeigts darbs nākamajiem pieciem gadiem – kopējās lauksaimnieciskās politikas stratēģiskā plāna izstrādē, dati noder dažādu krīžu pārvarēšanas pamatošanai un vēl, un vēl... ‘Zaļais kurss’ tagad skar visu Eiropas valstu ekonomikas jomas, bet lauksaimniecībā tuvākie mērķi līdz 2030. gadam ir (Eiropas vidējais rādītājs): ķīmisko pesticīdu un antibiotiku lietošanas samazinājums par 50%, tikpat daudz jāsamazina arī barības vielu zudums augsnē, kas nozīmē par 20% samazināt minerālmēslojumu, 25% no visas Eiropas lauksaimnieciskās zemes jābūt bioloģiski izmantotai, 10% lauksaimnieciskās zemes jābūt augstvērtīgiem ainavu elementiem.

Latvija, salīdzinot ar citām Eiropas valstīm, izskatās pietiekami zaļa jau šobrīd. To var teikt arī minerālmēslojuma un antibiotiku pielietojuma ziņā. Latvijas lielākā problēma tā, ka lauksaimniecība pēdējos gados attīstās strauji, līdz ar to pieaug arī ķīmijas pielietojums, taču vienalga tie vēl ir pietiekami zemi rādītāji.

Prieks, ka esam saskaitīti

Centrālās statistikas pārvaldes Lauksaimniecības un vides statistikas departamenta direktors ARMANS PLĀTE uzsver, ka statistikai jābūt aptverošai vismaz 98%. Tādēļ skaitīšanas ietvars, kā skaidroja departamenta direktors, aptver saimniecības, kur nodarbojas ar lauksaimniecisko ražošanu, audzē lauksaimniecības dzīvniekus vai arī vienkārši uztur zemi labā stāvoklī, neatkarīgi no apsaimniekotā īpašuma. Skaitīšanā piedalījās saimniecības ar vismaz 5 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes, aramzemes – virs 2 ha, kartupeļi – 0,5 ha, dārzeni un zemenes – 0,5 ha, lai gan dažos gadījumos statistikā iekļautas arī pavisam sīkas saimniecības ar vēl mazākām platībām.

Datu vairumu ieguva telefonintervijās, bet daļu – arī elektroniskā veidā. A.Plāte secina, ka lauksaimnieki ir ļoti labi apguvuši digitalizāciju un augsta – 96% – bijusi arī respondentu piekrišana atbildēt. Tas nozīmē, ka lauksaimnieki šo skaitīšanu uztvēruši ļoti nopietni un iegūtie dati apliecina precizitāti.

Kas tad īsti saskaitīts?

Šai datu ieguvei ir vēsturiska nozīme – apritējuši tieši 100 gadi, kopš notikusi pirmā lauksaimniecības skaitīšana, atsevišķi dati ir pasniegti arī salīdzinājumā ar 1920.gada un arī vēlāku

Foto - M.Sprudzāne

Lauksaimniecības skaitīšanas rezultātu apkopojums. Seminārā prezentēja lauksaimniecības skaitīšanas rezultātus, parādot lauksaimniecības attīstības tendences un iegūto datu kvalitāti.

– 1935.gada – lauksaimniecību, jo tad Latvijas lauki bija sasnieguši lielāku izaugsmi.

Kas izmainījies pēc 100 gadiem?

Lauksaimniecībā izmantojamās zemes platība samazinājusies par 45% jeb 1,7 miljoniem ha, aramzeme – par 400 tūkstošiem ha jeb 23%, pļavas un ganības – par 1,3 miljoniem ha jeb 67%.

Mainījusies lauksaimniecības sējumu struktūra.

Lielākais lēciens – kviešiem, sasniedzot 500 tūkstošus ha, kas ir 32 reizes vairāk, taču citi kultūraugi gājuši mazumā, piemēram, rudzi – par 79%, auzas – 54%, mieži – 32%, kartupeļi – 63%. No sējumu struktūras tikpat kā pazuduši lini, bet iepriekšējā gadsimta 20.gados Latvija izcēlās kā linu audzētāju zeme.

Lauksaimniecības dzīvnieku struktūra. Viskrasāk mainījies mājputnu skaits, kas pieaudzis 7 reizes, sasniedzot tagad 5,8 miljonus putnu. Pārējās sugas gājušas tikai mazumā. Aitas – 88%, slaucamo govju skaits – 67%, kazas – 55%, liellopi – 46%, cūkas – 32%.

Izmaiņas lauku saimniecībās. 2020.gadā Latvijā bija 69 tūkstoši ekonomiski aktīvo saimniecību. Turpinās tendence samazināties to skaitam, bet saimniecībām kļūstot lielākām. 20 gadu laikā to skaits mazinājies divas reizes. Lielās saimniecības ar vairāk nekā 100 ha lauksaimnieciski izmantojamās zemes apsaimnieko 64% no visas lauksaimnieciskās platības, bet mazās saimniecības, kas pēc skaita ir 68%, apsaimnieko tikai 15% lauksaimniecības zemes.

Pieaug lielo un vidējo saimniecību īpatsvars. 2020.gadā vienas saimniecības kopplatība sasniedza 41 ha. Lielākās lauku saimniecības koncentrējas Zemgalē, Latgalē dominē sīkās. Palielinās lauku saimniecības, kas ražo produkciju pārdošanai, apliecinot aktivitātes pieaugumu.

Kas ir lauku īpašnieki? 2020.gadā 97% saimniecību īpašnieku bija fiziska persona kā vienīgais saimniecības īpašnieks, 1,9% – arī vairākas personas (ģimenes locekļi), 1,2% – juridisku personu saimniecības. Pieaug lauku saimniecību vadītāju izglītības līmenis. 2001.gadā laukos strādāja 70% saimniecību vadītāju tikai ar praktiskā darba pieredzi, bet 2020.gadā tādu bija 50%. Savukārt 16,5% vadītāju bija vēl cita augstākā izglītība. Ar augstāko lauksaimniecisko izglītību visvairāk saimniecību vadītāju ir specializējušies dārzenu audzēšanā.

Pēc vecuma struktūras ņemot, gados jaunu saimniecību vadītāju ir salīdzinoši maz. 48% gadījumu savas saimniecības lauksaimnieki vada 21-30 gadus, 24% – 11-20 gadus.

Bioloģiskā lauksaimniecība. 2020.gadā Latvijā bija ap 4 tūkstošiem bioloģiski sertificētas lauku saimniecības, kas apsaimniekoja 285 tūkstošus ha lauksaimnieciski izmantojamu zemi, kas pašreiz jau ir 14,5% no kopējās lauksaimnieciskās zemes. Salīdzinot ar 2010.gada skaitīšanas datiem, šis skaits ir palielinājies gandrīz uz pusi. Lielākais īpatsvars bioloģiskajā lauksaimniecībā: augļu dārzi un ogulāji – 21%, pākšaugi – 14%, aramzeme – 11%, graudaugi – 8,4%. Savukārt no bioloģiski sertificētajiem dzīvniekiem lielākais pieaugums ir aitām, un 40% no kopējā Latvijā reģistrētā aitū skaita ir bioloģiski audzētas, liellopi – 26,4%, kazas – 22%, slaucamās govīs – 13%. Toties bioloģiskās cūkas gan gājušas mazumā.

Arvien vairāk lauku saimniecību izvēlas konkrētu specializācijas veidu.

Pēc 2020.gada rezultātiem 42 tūkstoši saimniecību jeb 61% ir specializējušās laukkopībā, kas izvirzās kā vadošā nozare. Taču uz tā rēķina pēdējos divdesmit gados ir samazinājies jaukto lauku saimniecību (augkopība un lopkopība) skaits. Tagad to ir tikai nedaudz vairāk par 10%.

Pēc nostrādāto stundu skaita izriet, ka 89% lauksaimniecībā nodarbināto strādā nepilnu darba dienu, un samazinās pilnu darba dienu nodarbināto īpatsvars. To skaidro, ka augkopībā pārsvarā strādā nepilnu dienu, rēķinot uz kopējo mēnešu skaitu gadā.

Atziņas un secinājumi

Zemnieku saeimas eksperte IVETA GUDOVSKA: - Dati nav pārsteidzoši. Laukos cilvēku paliek arvien mazāk, kļūstam arī vecāki, toties saimniecības paliek arvien lielākas un ražīgākas. Analizējot nodarbinātību, nedomāju, ka izšķirošā loma ir sezonalitātei. Ņemot vērā vecumu, redzu, ka laukos aktīvi ir pensijas gadu cilvēki, un ne velti statistika norāda, ka 30% no lauku saimniecību īpašniekiem ir pensionāri. Acīmredzot te slēpjas aspekts, kādēļ viņi nav norādījuši pilna laika nodarbinātību. Statistika ļauj domāt, ka darba devēji arvien rūpīgāk slēdz līgumus ar ārpus saimniecības nodarbinātajiem un maksā viņiem normālu atalgojumu, un šis jautājums ir sakārtots juridiski.

Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padomes valdes loceklis GUNTIS GŪTMANIS:

- Sakām, ka informācija ir mūsu zelts, ar ko dzīvojam un plānojam tālāk arī nākotnē. Daudziem šķiet, ka mums visiem ir jāprot rēķināt, un, lai to darītu, ir vajadzīgi statistikas dati, jo nepieciešama informācija, kas ir īsta, un kuru var paļauties. Priecē, ka liela daļa datu ir ņemta no dažādiem reģistriem, nevis intervijām. Atceros, kad ministre bija Laimdota Straujuma nosauca mērķi, ka lauksaimniecībā vajag sasniegt apstrādātus 2 miljonus ha. Tagad dati liecina, ka tie ir 1,97 miljoni ha, un šis mērķis gandrīz jau sasniegts. Statistika apliecina, ka lauku saimniecību palicis mazāk, taču tās ir lielākas. Saimniecības veidojas uz rēķināšanas un ekonomikas pamata, jo ir jākonkurē pasaules tirgū, un to spēj izturēt tikai lielie lauksaimnieki. Tas ir pareizais virziens. Vēl mani priecē statistikas dati par saimniecību vadītāju – īpašnieku skaitu, jo ir būtiski palielinājies vadītāju skaits vecuma grupā no 18 līdz 44 gadiem. Tiesa, ir samazinājies nodarbināto skaits lauksaimniecībā. Tehnoloģijas un attīstība ved mūs uz priekšu, cilvēki strādā efektīvāk un ekonomiski pamatotāk. Taču bažas izsauc fakts, ka liela daļa lauksaimnieku pāriet uz laukkopību – graudaugu ražošanu, un samazinās piena lopkopība. Šobrīd spējam sevi pabarot, bet jāskatās, lai kādā brīdī šī proporcija kopējā lauksaimniecības politikā nekļūst problemātiska.

Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācijas vadītājs GUSTAVS NORKĀRKLIS:

- Informācija ir lieliska lieta, kā tālāk veidot politiku. Statistika apliecina arī satraucošas tendences. Ekonomika spiež veidoties lielām saimniecībām, bet laukos sākam pazaudēt sociālo dimensiju, kas ir arī drošības jautājums. Arī laukkopības dominante ir riskanta pārtikas nodrošināšanai nākotnē. Mums vajag daudzveidīgu pārtiku.

Labdarības akcija

Tu esi atbildīgs par tiem, ko pieradināji

Irēna Tušinska

6.aprīli biedrība “Kalmārs” sadarbībā ar Balvu novada Bērnu un jauniešu centru (BNBJC) organizēja braucienu uz dzīvnieku māju “Astes un ūsas” Alūksnē, lai nogādātu martā savāktos ziedojumus un izvestu pastaigā suņus.

Balvu novada Bērnu un jauniešu centra vadītājas pienākumu izpildītāja Agnese Puļča atklāj, ka šādas labdarības akcijas dzīvnieku atbalstam rīko, lai iemācītu bērniem un jauniešiem atbildības sajūtu: “Mazais princis teica: “Tu esi atbildīgs par tiem, ko esi pieradinājis.” Gribējām iemācīt, ka nedrīkst paņemt mazu kaķīti un pēc gada pateikt, ka tev viņu vairs nevajag. Tāpat bērniem jābūt rūpīgiem par tiem, kuri nevar par sevi parūpēties.” Agnese stāsta, ka visi akcijas dalībnieki bija patiesi dzīvnieku mīļotāji: “Varēja redzēt, ka viņi pārdzīvo par šiem suņiem un kaķiem, par to, ka kaķīšiem jādzīvo būros. Daži pat labprāt kādu paņemtu sev, bet to nevarēja atļauties, nesaskaņojot ar vecākiem.”

A.Puļča priecājas, ka šoreiz ziedotāju atsauce bija vēl lielāka nekā iepriekšējā reizē, kad rīkoja līdzīgu akciju: “Nesvērām, bet saziedoja diezgan daudz barības kaķiem un suņiem, kā arī segas. Aizvedām trīs 20 kg maisus ar suņu barību, bija arī mazie maisi. Neskaitījām, bet kopā tie varētu būt kādi 100 kilogrami. Dzīvnieku mājā visus ziedojumus labprāt pieņēma un ļoti priecājās par tiem.” Agnese gandarīta, ka lielu atbalstu sniedza Balvu Profesionālās un vispārīgglītojošās vidusskolas skolēnu pašpārvalde, kura skolā sarīkoja pati savu ziedojumu vākšanas kampaņu un savāko nodeva jauniešu centram.

Labprāt brauktu arī uz bērnu namiem

Ciemojoties “Astēs un Ūsās”, Balvu jaunieši uzzināja, kā notiek dzīvnieku uzņemšana un uzturēšana. Sākumā, līdz veterinārārsta apskatei, suņi un kaķi nonāk karantinā. Pēc tam viņus attārpo, sterilizē un ārstē, ja ir tāda nepieciešamība. Tikai pēc tam dzīvnieki nonāk savās pastāvīgajās vietās – suņu voljēros vai kaķu istabā. A.Puļča, tāpat kā pārējie akcijas dalībnieki, priecājas, ka dzīvnieku mājas “Astes un ūsas” darbinieki visiem suņiem un kaķiem cenšas piemeklēt jaunas mājas. Ja tas neizdodas, dzīvnieks turpina dzīvot “Astēs un Ūsās” un netiek iemidzināts. “Jebkuru no šiem suniņiem vai kaķīšiem ir iespējams adoptēt, bet tas nav gluži par velti. Par suni jāmaksā 50 eiro, bet par kaķi, ja nemaldos, 30 eiro. Adopcijai nododamie dzīvnieki ir gan sterilizēti, gan attārpoti. Par viņiem samaksātā nauda savukārt tiek izmantota palikušo dzīvnieku uzturēšanai,” stāsta A.Puļča.

Akcijas dalībniece – Balvu Valsts ģimnāzijas (BVĢ) 11.klases skolniece – Jūlija Kuzņecova pieteicās braucienam, jo viņai patīk apmeklēt šādas vietas: ““Astēs un Ūsās” ciemojos pirms kādiem septiņiem gadiem. Man ļoti patīk dzīvnieki, īpaši suņi, tāpēc gribēju apskatīties, kā viņi tur dzīvo.” Šoreiz Jūlija jutās patīkami pārsteigta: “Iepriekšējā reizē telpas izskatījās citādāk. Tagad tur viss ir izremontēts un ērti iekārtots. Kaķiem tagad ir būriši. Par viņiem ļoti rūpējas. Visi dzīvnieki ir sakopti un skaisti.” Apmeklējot dzīvnieku māju, Jūlija nonāca pie secinājuma, ka balveniešiem nevajadzētu braukāt pa visu Latviju, lai adoptētu suni vai kaķi, ja tepat netālu kaimiņos ir dzīvnieku patversme. Arī pati Jūlija labprāt adoptētu suni, bet dzīvokli viņam būtu grūti, turklāt vecāki neļauj: “Viņi rūpes par mājdzīvnieku uzskata par lieku laika tērēšanu.”

Vēl Jūliju izbrīnīja, ka sieviete, kura kopj pamestos dzīvniekus, prata pastāstīt par katru no viņiem visos sīkumos: “Viņa atklāja, ka ar katru no suņiem pusstundu jāpastaigājas divas reizes dienā, un, ja tas jādara vienam darbiniekam, vajadzīgas 15 stundas.” Jauniete priecājas, ka šajā darbā palīdz brīvprātīgie, kuri nereti iegriežas dzīvnieku mājā. Jūlija vēlas, lai jauniešu centrs turpina rīkot šādas akcijas, jo viņai patīk palīdzēt: “Būtu forši, ja centrs sarīkotu arī citas līdzīgas labdarības akcijas. Piemēram, varētu aizbraukt uz bērnu namu – noziedot mantas, parunāties. Es labprāt piedalītos.”

Vasarā brauks staigāt ar suņiem

BVĢ 11.klases skolniece Esmeralda Trivole nekad iepriekš nebija apmeklējusi dzīvnieku patversmes: “Man pašai mājās ir suns un trīs kaķi, tāpēc gribējās paskatīties, kā dzīvo patversmes iemītnieki. Gribētu kādā vasaras dienā aizbraukt pastaigāties ar šiem suņiem, jo pati esmu no Liepnas, un Alūksnē nav tālu.” Lai gan šis bija pirmais šādas vietas

Katrs ziedojums ir vērtīgs. Alūksnes dzīvnieku mājas “Astes un ūsas” darbinieki priecājas par ikvienu ziedojumu. Ar lielu pateicību viņi pieņēma Balvu jauniešu atvesto dzīvnieku barību un segas.

Kaķu mājā. Akcijas dalībnieki labprāt samīloja kaķiņus, kuri ar prieku lāvās svešinieku glāstiem. Katram no viņiem ir savs raksturs. “Daži bailīgākie uzturas būros, bet citi dzīvo istabā, kas domāta kaķiem,” dzīvnieku mājās piedzīvotajos iespaidos dalās devītklasniece Sindija.

apmeklējums, “Astēs un ūsās” jaunieki nekas nepārsteidza, jo viņa ieguvusi diezgan lielu pieredzi, pieskatot kaimiņu un radu mājdzīvniekus. Esmeralda uzskata, ka “Astēs un ūsās” kaķiem un suņiem klājas labi: “Biju gaidījusi kaut ko sliktāku, bet viņiem tur ir gan siltums, gan svaigs gaiss, tīras sedziņas. Nav tā, ka, ieejot iekšā, tur viss briesmīgi smakotu. Dzīvnieki ir draudzīgi, kaķīši – mierīgi, ļauj sevi papaijāt. Suniņi ir ļoti laimīgi, ja viņus pabaro ar kādu gardumiņu.”

Esmeralda ļoti mīl savus mājdzīvniekus. Ģimenes mīlulei, mazajai kucītei Knīpai, šogad apritējuši desmit gadi. Viņa ģimenē nonāca no paziņu mājām vēl mazotnē. Savukārt trīs runciņi – Figaro, Melderis un Riko Rikošets, kuri pašlaik dzīvo Esmeraldas mājās Liepnā, ir īsti lauku kaķi, kuri pārsvarā uzturas piemājas šķūnīti vai savā īpašajā namiņā, un reizēm tiek ielaisti arī istabā. Esmeralda ļoti rūpējas par viņiem, pacienājot ar dažādiem gardumiem un samīļojot. Jauniete nākotnē būtu gatava adoptēt kādu dzīvnieku no patversmes, ņemot piemēru no māsas, kura to jau ir izdarījusi. Skolniece nolēmusi vasarā, kad dzīvos mājās Liepnā, noteikti aizbraukt uz Alūksni, lai izvestu pastaigā patversmes suņus.

BVĢ 9.klases audzēknei Sindijai Raibekazei labdarības akcija šķita laba iespēja kaut ar mazumiņu atbalstīt dzīvniekus, kuriem nepieciešama palīdzība. Šī nebija pirmā reize, kad jauniete ciemojās “Astēs un Ūsās”. Pirms vairākiem gadiem

Pie suņu voljēriem. Tā kā balvenieši Alūksnē ieradās diezgan vēlu, arī laikapstākļi nebija tie labākie, viņiem neizdevās izvest pastaigā suņus. Nācās iztikt ar dzīvnieku apskatīšanu un samīļošanu.

viņa tur nogādāja ziedojumus kopā ar ģimeni. Pēc šādiem apmeklējumiem Sindija jūtas mazliet noskumusi: “Patversmē skats nav tas patīkamākais. Daži dzīvnieki tur pavada ilgāku laiku. Protams, visiem viņiem skatienā ir ceļība, ka varbūt kādreiz viņus kāds adoptēs.” Ja būtu iespēja, viņa paņemtu kādu dzīvnieku no patversmes: “Bet šobrīd man pašai mājās ir divi suni, kaķis un visticamāk, tāpēc varu atbalstīt tikai materiāli.” Sindija ar lielu mīlestību stāsta par ģimenes mīļiem: 11-gadīgais suns Tailers jau esot vecs, bet otrs suns Larko ir pašā spēku briedumā – viņam ir 7 gadi, savukārt kaķītim, vārdā Nams, dikti patīk paēst. Arī visticamāk, ko pati izaudzē no maziem cāļiņiem, meitene uzskata par saviem mīļdzīvniekiem, tādēļ viņu darbs ir dēt olas, dzīvojot laimīgu dzīvi līdz sava mūža pēdējai dienai. Meitene aizdomājas arī par iespēju kādreiz paņemt suni no patversmes. Turklāt viņa labprāt adoptētu pieaugušu suni, jo tiem ir grūtāk sameklēt jaunas mājas. Sindija ziedo ne tikai dzīvniekiem. Pa retam viņa ieskaita nelielu naudas summu kādam labdarības fondam. “Palīdzība vajadzīga gan cilvēkiem, gan dzīvniekiem,” nešaubās jauniete. Viņa uzskata, ka vairums jauniešu izturas atbildīgi pret dzīvniekiem. “Taču redzot, kas notiek patversmēs, noteikti netrūkst arī bezatbildīgo,” secina Sindija.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Aktuāli

Asfaltētos posmus patur sev, bet grantētos atdod pašvaldībām

Ingrīda Zinkovska

Satiksmes ministrija piedāvā Balvu novadam pārņemt bezatlīdzības lietošanā 25 vietējās nozīmes valsts autoceļus vai to posmus. Marta pēdējās dienās Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece SANDRA KAPTEINE (Latgales partija), deputāts un Tautsaimniecības un vides komitejas priekšsēdētājs JĀNIS TRUPOVNIĒKS (Latvijas Zaļā partija), deputāte RUTA CIBULE (Latgales partija), pašvaldības izpildītore DAINA TUTIŅA un izpildītore vietnieks JĀNIS BUBNOVS izbrauca pa novada vietējās nozīmes valsts autoceļiem, lai iepazītos ar to stāvokli. Cik autoceļus pašvaldība būs gatava pārņemt, par to lems domes sēdē, izanalizējot gan redzēto, gan dokumentāciju, gan iespējas šos ceļus apsaimniekot nākotnē.

Ar ministrijas pūru vien nepietiks

“Balvu novada pašvaldība no Satiksmes ministrijas saņēma vēstuli, kurā tikām informēti, ka Satiksmes ministrija vēlas nodot Balvu novada pašvaldībai valdījumā 25 vietējās nozīmes autoceļu posmus mūsu novada teritorijā. Posmi ir dažādi – gan asfaltēti, gan grantēti. Piemēram, ceļš Rūbāni-Primenes Lazdukalna pagastā, pa kuru braucām. Viņi šo ceļu nenodod pilnībā, bet nodod tikai grants posmu. Ceļš ir viens, bet mainās segumi. Trešdaļa no ceļa ir asfaltēta, bet asfaltēto daļu Satiksmes ministrija pašvaldībai nenodod, nodod to sliktāko,” ar situāciju, kāda šajā procesā veidojas ar vietējās nozīmes valsts ceļiem, iepazīstināja priekšsēdētāja vietniece.

Protams, novada vadībai un deputātiem bija interese, kur reāli šie ceļi atrodas un kā tie izskatās vizuāli. Jāatzīst, šis pavasaris nav no tiem, kad ir tie sliktākie laika apstākļi – dienā atkūst, bet naktī stingri piesalst, tāpēc var teikt, ka apsekošanas laikā ceļi bija ciešami. Pēc ceļu apsekošanas S. Kapteine atzina, ka no 25 piedāvātajiem ceļiem vai to posmiem, iespējams, tie varētu būt tikai seši, ko pašvaldība varētu pārņemt. “Bet tam visam jādomā līdzī, no kurienes pašvaldība ņems finansējumu, lai sakārtotu šo segumu līdz dubultajai virsmas apstrādei. Ir ceļi, kur ceļinieki aizvadīto gadu laikā veikuši zināmus ieguldījumus – iztīrīti piegulošo teritoriju grāvji, atjaunota greiderējamā ceļa virskārta, kas ir daudz maz sakārtoti, lai veidotu pamatni dubultajai apstrādei. Bet šobrīd vēl neredzam virzienu, kurā varētu virzīties tieši investīciju piesaistē katram konkrētajam ceļam, ko pašvaldība varētu pārņemt no akciju sabiedrības “Latvijas Valsts ceļi”. Līdz 1.aprīlim pašvaldībai bija jāizvēlas, kuri tie ceļu posmi būs. Mēs sagatavojām atbildes vēstuli, kurā uzturam sarunu, apliecinot, ka mums ir interese, bet vienlaikus mēs pieprasām no a/s “Latvijas Valsts ceļi”, lai viņi sniedz konkrētu atskaiti, cik ieguldīts vienā vai otrā ceļā, lai var saprast, kas tur ir darīts, lai stiprinātu ceļu virskārtu. Satiksmes ministrijas vēstulē minēts, - ja pašvaldība pārņem šos ceļus savā lietojumā, tad ministrija dod pūrā 1596 eiro gadā par katru ceļa kilometru. Tie pieslotītie 1596 eiro ir nauda ceļu uzturēšanai, ar ko saprotam greiderēšanu, grāvmalu applāušānu, sniega tīrīšanu un, ja ir defekti, tad arī ceļa labošanu, piemēram, caurteku maiņu. Uz viena no ceļiem pamanījām, ka kritiskā stāvoklī ir tilts Kubuli-Paulāni ceļa posmā, un tie, var teikt, ir ļoti lieli ieguldījumi. No ministrijas plānotās mērķdotācijas pašvaldība neko nespēs izdarīt. Vēl jo vairāk, pavērojot, ka būtībā puse šo ceļu segumu ne pārbūvi, ne uzlabojumus nav redzējuši desmit un vairāk gadu. Kur ceļi vairāk nolietoti, tur vajadzīgi lielāki līdzekļi, lai tos sakārtotu,” secināja S.Kapteine.

Saredz iespēju sakārtot ātrāk

Šajā procesā, kad pašvaldība pārņems šos ceļus lietojumā, domes priekšsēdētāja vietniece saredz iespēju, kur pašvaldība var tos sakārtot daudz ātrāk laikā, nekā to izdarītu Satiksmes ministrija, bet jāsaprot, no kurienes būs finansējums. Vēl ir būtiska un svarīga finansiāla lieta, ka šiem ceļiem jāveic topogrāfiskā mērīšana, ceļi jānostiprina Zemesgrāmatā. Tā ir pirmā prasība, jo šobrīd šo ceļu zemes īpašumtiesības nav sakārtotas, un par to neviens nerunā. Un tie ir ļoti lieli finansiāli ieguldījumi – tūkstošiem eiro. Tie ceļi, kas kaut kādā mērā būs saistīti ar Eiropas Savienības projektiem, tiem obligāti vajadzīga Zemesgrāmata un īpašumtiesības. Ar nesakārtotu īpašumu nekas tālāk nevar tikt virzīts, kamēr šis solis nav iziets – ceļš uz mērīti, nostiprināts Zemesgrāmatā, neko nevarēs izdarīt.

Foto - I.Zinkovska

Sprīž par ceļu remontiem. Rekovā novada domes un pašvaldības pārstāvji tikās ar Šķilbēnu pagasta pārvaldes vadītāju Andri Mežalu, kurš pievienojās braucējiem, lai izradītu valsts nozīmes reģionālos ceļus savā pagastā, ko novada pašvaldība, iespējams, ar laiku varētu pārņemt savā lietojumā. “Mēs jau esam sākuši vākt informāciju, cik nozīmīgs vietējiem iedzīvotājiem ir viens vai otrs ceļa posms, kādas investīcijas nepieciešamas, lai, pārņemot ceļu lietojumā, varētu iesaistīties projektos un ar projektu naudu šos ceļus saremontēt. Mums šī informācija jāsaņemta iesniegšanai novada domē, kur lems par jautājuma tālāku virzību,” teica A.Mežals. Protams, nākot klāt jauniem ceļa posmiem, palielināsies arī pagasta aprūpē esošo ceļu kilometru kopgarums, kas jau tagad nav mazais. Pagasta pārvaldes vadītājs stāsta, ka ikdienas uzturēšanas darbiem novads pērk pakalpojumu. Arī tagad izsludināts konkurss ceļu vasaras uzturēšanas darbiem. Protams, pērk pakalpojumu ir dārgāk, taču Ministru kabineta noteikumi neļauj pērk tehniku par ceļu uzturēšanas līdzekļiem. Ceļu naudai jāatgriežas uz ceļa! “Taču ceļus gribētos ne tikai uzturēt, bet arī pāremontēt. Uzturēšanai jau pietiek līdzekļu,” saka pagasta pārvaldes vadītājs. Pērn, iesaistoties projektos ar savu līdzfinansējumu, Šķilbēnu pagastā atsevišķos posmos saremontēti ceļi Šķilbēni-Krievijas robeža, ceļš Stabļova-Dubļova un Parka iela Upītē.

Tas process nav ne mēneša, ne pusgada jautājums. Kad pašvaldība būs izvēlējusies konkrētus ceļu posmus, būs domes lēmums, kam sekos Ministru kabineta lēmums, ka šie ceļi tiek nodoti lietojumā pašvaldībai.

Kritēriji iespējamai ceļu pārbūvei nākotnē varētu būt līdzīgi tiem, kas izstrādāti jau agrāk, kad lauku ceļu pārbūvi finansēja Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai, proti, uzņēmējdarbība, sabiedriskais transports, skolēnu pārvadājumi. Nepieciešams tikai salikt prioritātes, kuru no ceļiem pārbūvēt pirmo. Kāpēc pašvaldībai tas ir svarīgi?

S.Kapteine atceras, cik savulaik, kad viņa bija Rugāju novada domes priekšsēdētāja, Satiksmes ministrijas gaitēpos daudz runāts par ceļa Pāliņi-Gailiši remontu. Katru reizi, kad amatā stājas jauns ministrs, viņam tiek lūgts un lūgts. Kaut arī ceļš bija un joprojām ir reģionālās nozīmes valsts autoceļš, tas svarīgs vietējiem iedzīvotājiem, vietējiem uzņēmējiem, kuri nodrošina aptuveni 70 darbavietas, ikdienā šo ceļu izmanto gan preču piegādātāji, gan piena savācēji, gan skolēnu autobuss, gan sabiedriskais transports. Valsts aizbildinās, ka tai nav finansējuma ceļa remontam, arī braucēju, viņuprāt, pamaz. “Mēs būtu bijuši gatavi šo ceļu pārņemt, līdzīgi kā Rugājos novada pašvaldība pārņēma Kurmenes ielu, kas ir valsts ceļš, ar visu ietvi. Ietves daļu pārņemām lietojumā un tad varējām darboties,” atceras bijusī Rugāju novada domes priekšsēdētāja.

Jautāta, kuri no Satiksmes ministrijas piedāvātajiem ceļiem ir sliktākā stāvoklī, S.Kapteine atzina, ka sliktākie ceļi neapšaubāmi ir pierobežā. Piemēram, 12 kilometru garais ceļš Žiguri-Silaciems-Katleši. “Protams, sakārtot gribētos visus ceļus, bet tas nav reāli, jo arī pašvaldībai nav tādu līdzekļu. Tādēļ skatāmies, lai ceļš nebūtu galīgi dubļos iemīts, ka tam nav ne grāvju, ne virskārtas. Turklāt, pārņemot valsts autoceļus, palielināsies pašvaldības aprūpējamo ceļu garums kopumā,” secina novada domes priekšsēdētāja vietniece.

Nepieciešama īpaša programma

Latvijas Pašvaldību savienībā šī gada 28.janvārī notika Tautsaimniecības komitejas sēde un tikšanās ar satiksmes ministru Tāli Linkaiti, kurā ministrs informēja par sabiedriskā

transporta un autoceļu politiku nākotnē. Sēdē piedalījās arī Balvu novada domes deputāts, Tautsaimniecības un vides komitejas priekšsēdētājs Jānis Trupovnieks. Pēc dzirdētā un autoceļu apsekošanas novadā marta beigās viņš puda savu viedokli: “Aktuāls ir Satiksmes ministrijas piedāvājums pašvaldībām par valsts autoceļu pārņemšanu bezatlīdzības lietošanā un mērķdotāciju sadalījums autoceļiem un ielām. Kas aiz tā slēpjas? Pārņemot tiktu saņemta ikgadējā dotācija – 1596 eiro par vienu šādu pārņemtu kilometru. Šo finansējumu paredzot tikai 5 gadus un minēto papildu mērķdotācijas finansējumu attiecīgajai pašvaldībai Satiksmes ministrija sāktu pārskaitīt nākamajā gadā – pēc gada, kurā veikta valsts vietējā autoceļa vai tā posma pārņemšana attiecīgās pašvaldības īpašumā atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 29.septembra noteikumiem Nr. 1104. Protams, tas ir vairāk nekā šobrīd Balvu novada pašvaldībai – aptuveni 400 eiro uz vienu kilometru auto ceļa. Šī summa ir nepietiekama ikdienas uzturēšanas darbiem ziemas un vasaras periodā, kur nu vēl nopietniem remontdarbiem.

Lai Balvu novada pašvaldība varētu pieņemt šādu piedāvājumu, rūpīgi jāizvērtē esošais autoceļu tehniskais stāvoklis, kas raksturotu faktisko ieguldījumu autoceļu atjaunošanā pēdējo 10-15 gadu laikā. Apsekojot šos autoceļus, varējām konstatēt, ka nav pietiekamā apjomā veikts nepieciešamo uzturēšanas darbu kopums atbilstoši attiecīgajai autoceļa drošībai un kvalitatīvai ekspluatēšanai. Ar piedāvāto finansējumu pašvaldība varētu veikt daudz kvalitatīvāku šo autoceļu ikdienas uzturēšanu, neparedzot nopietnu seguma un sāngrāvju, nobrauktuvju utt. atjaunošanu.

Lai varētu veikt apjomīgus darbus uz pārņemamajiem autoceļiem, būtu nepieciešama īpaša autoceļu pārņemšanas programma, piesaistot ES projektu finansējumu ar mērķi kvalitatīvi atjaunot autoceļus un sekmēt uzņēmējdarbību novadā. Piedāvātais centralizētais finansējuma modelis un decentralizētais izpildījums nebūs ilgtspējīga politika. Pašvaldībai ir pietiekoši daudz savu pamatfunkciju un saistību pret iedzīvotājiem, lai papildus uzņemtos slodzi, kļūstot par autoceļu nozares uzņēmēju.”

*Turpinājums 12.lpp.

Ekspresintervija

Rītos uzsmaida un novēl jauku dienu

GUNA VERJANOVA, balveniete**Ar kādām domām un cikos mosties no rīta?**

-Ar vislabākajām pulksten 6.10 no rīta! Katra diena ir jauna iespēja paveikt ko lielisku, un, tikai pozitīvi domājot, sevi var noskaņot uz izdevušos dienu.

Tava diena nevar sākties bez...

-...garšīgām brokastīm un labas kafijas. Uz mani pilnībā var attiecināt teicienu: "Izsalcis cilvēks ir dusmīgs cilvēks."

Kādā profesijā nekad sevi nevarētu iedomāties?

-Nespēju sevi iedomāties medicīnā. Esmu pārāk jūtīga un emocionāla šajā ziņā. Tas man noteikti nebūtu pa spēkam.

Kā mēdz sevi palutināt?

-Man patīk, kad mani apčūbina. Dievinu masāžas, no kurām mana favorīte ir karsto akmeņu masāža. Ļoti patīk pirts rituāli.

Kas jādara, kad viss apricis?

-Ir jāpaņem *paūzīte*. Brīdis sev, kurā padomāt, pārdomāt, saņemties un atgriezties ar citu jaudu. Tādos brīžos ļoti labi palīdz vides maiņa, brauciens kaut kur uz dažām dienām, pabūšana pie dabas.

Ko var atrast Tavā rokassomiņā?

-Ko tik nevar atrast manā rokassomiņā! Man, kā jau kārtīgai sievietei, somiņā ir universālais saliekamais nazis, kuram komplektā ir gan nagu vilīte, gan skrūvgrīzis. Lukturītis, *powerbanka*. Protams, ir arī visādas sievišķīgas lietas – lūpu krāsas, krēmi un dažādas ar darbu saistītas lietas.

Kāda ir Tava lielākā vājība?

-Aktivitātes, jaunas sajūtas, piedzīvojumi. Nevaru sēdēt uz vietas, man vajag kustību un, galvenais, lai nekad nav garlaicīgi. Ja būs kaut kas jauns, ko pamēģināt, to noteikti darišu.

Ko uzdāvināt cilvēkam, kuram viss jau ir?

-Šis ir visu laiku sarežģītākais jautājums, uz kuru ļoti grūti atbildēt. Droši vien emocijas. Tas var būt oriģināls dāvanas pasniegšanas veids vai dāvanu karte kādam piedzīvojumam.

Cik reizes dienā ieskaties spogulī?

-Nekad neesmu skaitījusi, bet, tiklīdz ir iespēja, tā ieskatos, lai novērtētu, vai viss ir kārtībā. No rītiem, izejot no mājas, mēdzu sev uzsmaidīt spogulī un domās novēlēt jauku dienu.

Kādas īpašības vīriešos vērtē visaugstāk?

-Vīrietim ir jābūt pārliecinātam par sevi un to, ko viņš dara. Tas rada drošības sajūtu, mieru un komfortu. Novērtēju spēju risināt problēmsituācijas un noteikti gaumīgu humora izjūtu.

Par kuru nedēļas dienu priecāties visvairāk?

-Labākais un produktīvākais laiks ir nedēļas vidus. Trešdiena, kad darbi ir iegājušies ritmā un vēl priekšā divas dienas, lai aktīvi darbotos.

Kādas ir Tavas trīs labākās īpašības?

-Optimisms, jo es nepieļauju, ka kaut kam nav iespējams tikt pāri. Vienmēr cenšos motivēt apkārtējos, norādot uz ieguvumiem un pozitīvo jebkurā situācijā. Fleksibilitāte, jo spēju pielāgoties situācijai, nevis par visām varītēm cīnos pret to. Pārliecība par sevi un to, ko es daru, ticība saviem spēkiem.

Kādreiz mēdz arī paraudāt?

-Reizēm gadās, bet samērā reti, jo cenšos sabalansēt emocijas. Ja uzkrājušies spriedze un satraukums, izlādējos, piemēram, treniņos, tādā veidā negatīvo transformējot par pozitīvo.

Ar tehniku esi uz 'tu' vai 'jūs'?

-Ar traktorū braukt protu. Esmu diezgan tehnisks cilvēks, jo darbs prasa daudz tehnisku zināšanu.

Kā sev uzlabo garastāvokli?

-Atkarībā no situācijas. Citreiz tā ir motivējoša mūzika pie auto stūres. Noteikti fiziskās aktivitātes, velobrauciens. Tikšanās ar draugiem. Man ļoti patīk gatavot, kas arī uzlabo garastāvokli, jo īpaši tad, ja tas tiek novērtēts.

Deviņi vilki Žīguru

Deviņi vilki Žīguru mežos?! Vai tiešām? Nē, tie ir deviņi Sibīrijas haskiji, kuri kopā ar *mašeru* MĀRTIŅU KRISTONU iemēģina trases Balvu novada Žīguru pusē. Dienā – pavārs un ēdināšanas uzņēmuma īpašnieks, vakaros un brīvdienās – titulēts kamanu suņu sportists. Tā varētu teikt par ropažnieku Mārtiņu – daudzkārtēju Baltijas un Latvijas čempionu kamanu suņu sporta disciplīnās, Eiropas kausa divkārtēju ieguvēju un pasaules čempionāta sudraba medaļnieku. Šis Latvijā vēl ne tik ļoti populārais sporta veids Mārtiņam no vaļasprieka pamazām pāraudzis par nopietnu nodarbi, kas paņem visu brīvo un ne tik brīvo laiku.

Stāstu par Mārtiņa aizraušanos ar kamanu suņu sportu varētu sākt ar to, ka kādā jaukā dienā pirms 14 gadiem Kristonu ģimene ar sievu Solvitu pieņēma svarīgu lēmumu iegādāties pūkainu, mīļu Sibīrijas haskiju, neko par šo suņu šķirni vispār nezinot. To, ka suns būs, Mārtiņš zināja jau bērnībā, jo viņa tēvs bija mednieks un mājās vienmēr bija medību suņi laikus. Savukārt haskijs izskatījās viņiem līdzīgs, tādēļ Mārtiņš ar sievu izlēma par labu šai šķirnei. Taču drīz vien izrādījās, ka haskijs ir pavisam savādāks – ne viņš īsti rej, ne medībās piedalās. "Sākām meklēt informāciju un sapratām, ka haskiji velk kamanas čukčām. Tam viņš domāts! Tobrīd Baldonē tieši notika pirmās kamanu suņu sacensības, kurās piedalījās arī lietuvieši un igauņi. Nolēmām aiziet paskatīties un sapratām, ka tas ir interesanti. Pienāca pie manis pašreizējais kamanu suņu sporta federācijas boss Ģirts Eldmanis un teica, - tev arī ir haskijs, pamēģini. Tā tas viss sākās," par sava vaļasprieka pirmsākumiem stāsta sportists. Pamazām pienāca apjausma, ka laiks meklēt darba līnijas Sibīrijas haskiju no pieredzējušiem *mašeriem* (suņu pajūga vadītājiem). Viņu mīļais, pūkainais sunītis Lote vairāk bija izstāžu suns, kurš piedalās izstādēs, guļ dīvanā un nepārtraukti taīsa nepatīkšanas. Taču patiesībā haskijiem vajag ļoti daudz strādāt, un tāpat viņi grib ļoti daudz blēņas darīt.

Sarunas notika visaugstākajā līmenī

Savu pirmo darba suni – kucīti Ikiq jeb Rudo egli – Mārtiņš atveda no Zviedrijas. Tas bija ļoti sarežģīts un ilgstošs process. "Kamēr neesi sportistu aprīte un kamēr tevi nepazīst, nezin, kāds esi un kādēļ tev vajag suni, grūti viņu nopirkt. Nevienam nebija gatavs pārdot, daži suņu audzētāji uz e-pasta vēstulēm pat neatbildēja. Taču man izdevās veiksmīgi sazināties ar čehieti Katerīnu Paļečkovu, kura jau gadus sešus dzīvoja Zviedrijā, nodarbojās ar Sibīrijas haskijiem un startēja garo distanču kamanu suņu sacensībās. Ar viņu vieglāk bija atrast kontaktu un beigās pierunāt. Taču, lai darījums notiktu, man bija jāatrada sava sēta, būdas un dzīvnieka turēšanas apstākļi, jāatskaitās, ko došu sunim ēst un ko ar viņu darišu. Galu galā par lielu naudu man šo suņu meiteni tomēr pārdeva," stāsta Mārtiņš. Aizbraucot uz Zviedriju, viņš pirmo reizi mūžā redzēja, kā tas viss izskatās dzīvē – vairāk nekā 40 kamanu suņi, sabūvētas būdas, karti, kamanas. Tas viss izskatījās ļoti nopietni. Taču galvenais bija izdarīt – pirmais darba suns iegādāts. Drīz vien Mārtiņš ar Ikiq piedalījās sacensībās un saprata, ka ar šo darba līnijas suņu meiteni viss ir daudz vienkāršāk un sanāk labāk. Izstāžu sunim instinkts sen jau zudis – viņš nesaprot, kādēļ viņam liek skriet un kaut ko vilkt. Jā, mazu britiņu izstāžu haskijs ir gatavs to darīt, kaut kāda interese ir, bet drīz vien tā pazūd: "Kad fotogrāfs trasē viņu fotografē, haskijs saslien ausis un skrien, bet, tiklīdz aizskrien garām, viss beidzas." Darba līnijas suņiem skriešana un strādāšana ir vairāk

Kamanu vilkšanas sporta sacensību pirmsākumi meklējami Aļaskas zelta drudža laikos, kad veči ne tikai meklējuši zeltu, bet arī sēdējuši krogos un lielījuši savus četrkājinos draugus. Lai noskaidrotu, kuram tie ir visstiprākie un izturīgākie, rikojuši gan suņu kaujas, gan skriešanas sacensības. Vēlāk visa šī padarīšana izvērtusies par labi organizētām sacensībām ar totalizatoru.

gēnos. Mārtiņš stāsta, ka ar pirmo suni Baltijas mēroga sacensībās ar rītiem varēja aizmīties līdz pat 3.vietai, taču tas vairāk bija paša Mārtiņa, ne suņa nopelns. Pēc kāda laika pie tās pašas Katerīnas Zviedrijā viņš nopirka vēl vienu suņu puiku Jim Beam, un tad jau tā lieta aizgāja.

Visus pieskata vecmāmiņa

Šobrīd Mārtiņa mājās Bergos, Ropažu novadā, kopskaitā dzīvo 11 suņi – desmit Sibīrijas haskiji un viens Angļu pointers. Saimnieks stāsta, ka pirmā kucīte, ko abi ar sievu iegādājās pirms 14 gadiem, jau tai saulē, savukārt otra ir pelnītā atpūtā, jo viņai jau 12 gadi. Kā izrādās, Rudās egles kā vienīgās sieviešu dzimuma pārstāves (pārējie desmit suņi ir puīši) pamatuzdevums ir uzraudzīt viņus. Vēl jo vairāk tādēļ, ka puīšu vidū ir arī divi pašas dēli, kurus ļoti uzmana. "Viņa mums tipiska vecmāmiņa – isāk sakot, mīļa vecīņa," teic Mārtiņš.

Lai pajūgu sportā sasniegtu labus rezultātus, nepieciešami regulāri treniņi. Kad tuvojas sacensību laiks un jāuzlabo suņu fiziskā forma, nedēļā jātrenējas vismaz četras reizes. Savukārt mierīgākā periodā, kad iegūtā forma vien jānotur, vismaz 2-3. "Dzīvoju Ropažu novadā un trenējos Garkalnes mežos. Sprinta distancēm, kurās pārsvarā arī piedalāmies, Garkalnē trenēties ir diezgan feini, bet lielākais minuss, ka nevar sākt treniņu jau no mājas. "Tas ir diezgan sarežģīts process, jo jāiekramē mašīnā tehnika, suņi, jābrauc uz mežu, jāizbrauc distance un varam doties atpakaļ. Pirms pāris dienām uz treniņu izbraucām no mājas, bet tad tas jādara naktī – startējam pus divpadsmitos, atpakaļ ap trijiem. Ja to darītu dienas laikā, tad vismaz divas stundas jāpierēķina klāt, lai aizbrauktu ar auto un visu ekipējumu līdz mežam un atpakaļ. Braucot no mājām, mums jāšķērso šoseja. Naktī pastāvi, paskaties, vai nav mašīnu, un tiec pāri. Dienas laikā tas faktiski nav iespējams – ja priekšā deviņi suņi, pārrēķināma visai ierobežota," teic Mārtiņš. Viņš atzīst, - jo vecāks paliek, jo vairāk patīk braukt ar vairākiem suņiem. Tad ir grūtāk vadīt, iejūgt un noturēt kamanas vai kartu, taču pašam darba mazāk. Matemātika vienkārša: ja brauc ar 8 suņiem, viņi izdara 75% darba, un cilvēkam jāpalīdz vien tad, kad priekšā kalns vai kādi šķēršļi. Savukārt braucot ar diviem suņiem, vairāk jādara pašam.

Cer trenēties arī Žīguos

Ja zvaigznes saliksies un viss izdosies, kā iecerēts, pēc kāda laika Mārtiņš ar haskiju komandu dosies trenēties uz Žīguru mežiem. Kā viņš nonācis mūspusē? Gluži vienkārši. Sportists skaidro, - kad ceļo ar ģimeni, vienmēr skatās, kur labs mežs, un prāto, ka tur būtu forši ar suņiem braukt. Viena skaista vieta pamanīta pie Valkas, taču tur salīdzinoši daudz viensētu un brīvi skraida suņi. Ideāla vieta treniņiem varētu būt arī Lubāna, taču tur purvainas līdzenums un visi perpendikulārie ceļi pilnīgi taisni. Tik taisni, ka neviena pauguriņa... "Tad bija doma aizbraukt uz Viļaku skaisto baznīcu apskatīt. Aizbraucām, baznīcas durvis ciet. Nu neko, nolēmām iedzert tēju un pabaudīt apkārtni, kad piebrauca mašīna un no tās izkāpa mācītājs Guntars. Viņš bija tik feins, visu izrādīja, izstāstīja, kas notiek katoļiem, luterāņiem un pareizticīgajiem. Pirmā sajūta bija, - tik labi te, Viļakā. Tad izbraucām likumu uz Katlešu pusē – meži vispār vienreizēji, apkārt nav viensētu, nevienam suņi apkārt neskraida. Uzreiz nolēmu, - te varētu trenēties!" stāsta Mārtiņš. Drīz vien viņš uzrakstīja vēstuli Viļakas domei un tagad cer uz pozitīvu iznākumu, iegādājoties īpašumu. Sportists stāsta, ka Garkalnes mežos ar grūtībām distances garumu var *salasīt* 20-30km, pie tam visu laiku jāuzmanās, vai kāds neiet pastaigā ar savu mazo sunīti. Savukārt Žīguru mežos tie būtu 50 km, bet, piedomājot pie maršruta, pat 80-100km. Tā būtu ļoti laba treniņu vieta garajām distancēm.

Foto - no personīgā arhīva

Tā nāk tituli. Visi dubļos no galvas līdz kājām, toties ar gandarījuma sajūtu, ka viss izdevies – darbs padarīts.

LTV 1

- 5.20 "Nacionālie dārgumi. 100g kultūras". Atk.
6.00 "Latvijas valsts himna".
6.02 "Kas te? Es te!". Atk.
6.30 "Animācijas seriāli".
9.00 "Tutas lietas 5". Atk.
Raidījums bērniem.
9.10 "Ukulele". Raid. bērniem.
9.15 "Mazā Mula lielajā mākslas pasaulē".
9.35 "Vilda". Somijas seriāls.
9.50 "Zaku lielā diena". Anim. filma.

- 10.00 "Zosu ganē". Pasaku filma.
11.05 "Rīgas Doma ērgļu noslēpumi". Dok. filma.
21.45 "Europa koncertos. *Deutsche Welle* žurnāls".
22.35 "Mežonīgais iecirknis".
Seriāls.
0.15 "Romeo un Džuljeta".
1.45 "Karaliste". Atk.
2.15 "Pūra lāde. Josta". Atk.
2.45 "Spots". Atk.
3.15 "Momentuzņēmums". Atk.

- 4.00 "Sporta studija". Atk.
4.45 "Vides fakti". Atk.

TV 3

- 5.00 "Vecie zēni". Seriāls.
6.00 "Dzīvnieku mānija". Izklaidējošs raid.
6.55 "Animācijas seriāli".
9.25 "Modes skrējieni 2". Realitātes šovs.
10.00 "Superbingo".
11.40 "Divāna eksperti". Izklaidējošs raid.
12.45 "Tās duļļas Paulīnes dēļ". Komēdija.
13.20 "Īsa pamācība mīlēšanā". Komēdija.
15.00 "Bille". Biogrāfiska drāma.
17.05 "Rūdolfa mantojums". Traģikomēdija.
19.30 "Nēka personīga".
20.30 "Es mīlu tevi, Latvijā! 8". TV šovs.

- 23.10 "Aizliegtā valstība".
Spraiga sižeta filma.
1.10 "Savā rokrakstā". Tautas ansambļu koncerts.
5.00 "Bernards 2". Anim. seriāls.
5.10 "Mani virtuves noslēpumi. Sāncēni 11". Realitātes šovs.
6.30 "Kontakts kopā ar doktoru Čārlzu Stenliju 2".
6.50 "30 minūtes virtuvē ar

- Džeimiju Oliveru 2".
Kulinārijas raidījums.
8.00 "Dana ar kasti".
9.00 "30 minūtes virtuvē ar Džeimiju Oliveru 2".
Kulinārijas raidījums.
9.30 "Dzīvīte brīvdienās 8".
Televēkala skatļogs.
10.00 "Biznesa attīstība 2".
10.30 "Veselība kā dzīvesstils 2".
11.10 "Izaicinoši likteni".
Romantiska drāma.
13.10 "Šķipsniņa mīlestības". Melodrāma.
15.10 "Vafeļu iela". Komēdija.
17.10 "Dot mīlestībai cerību". Melodrāma.
19.10 "Slepenās Lieldienas".
Romantiska komēdija.
21.10 "Slavenības randiņā 7".
Realitātes šovs.
22.10 "Baltazars". Seriāls.
0.35 "Apslēptā dzīve". Drāma.

TV24

- 6.00 "Pieci novadi Latvijā". Atk.
6.30 "Preses klubs". Atk.
8.00 "Uz līnijās". Atk.
8.30 "Atspēriens izaugsmei".
9.00 "Cilvēks. Ceļš. Drošība". Atk.

- 9.30 "Saudzēt. Saglabāt. Samītot. Daba".
10.00 "Uz līnijās".
10.30 "Kas es būtu, ja būtu?"
11.00 "Finanšu un nodokļu labirinti". Atk.
11.30 "Grāmatu kods". Atk.
12.00 "La dolce vita. Ēd vesels!". Atk.

- 13.00 "Globuss". Atk.
14.00 "Dr. Apinis". Atk.
15.00 "Latvijas labums". Atk.
16.00 "La dolce vita. Ēd vesels!". Atk.
17.00 "Dabas tops". Atk.
18.00 "Dzīvīte brīvdienās".
18.30 "Grāmatu kods".
19.00 "Kur tas suns aprakts".
20.00 "Nacionālo interešu klubs". Atk.

- 21.00 "Raimonda Paula koncerts". Atk.
23.00 "Nacionālo interešu klubs". Atk.
24.00 "Globuss". Atk.
1.00 "La dolce vita. Ēd vesels!". Atk.

- 2.00 "Preses klubs". Atk.
3.30 "La dolce vita. Ēd vesels!". Atk.
4.30 "Preses klubs". Atk.

8TV

- 5.50 "Ukraiņu attiecību stāsti *Gimenes krustceļš*".

- 7.50 "Citādā pasaule. Ukraina".
Ceļojumu raid.
10.00 "Ritdiena nemirst".
Spraiga sižeta filma.
12.35 "Es visu pierādīšu".
Detektīvseriāls.
17.0 "Cipars vai ģerbonis? Pasauls brīnīti 3".
Ceļojumu raidījums.
18.20 "Cītādā pasaule. Indonēzija". Ceļojumu raid.
20.30 "Ar pasauli nepietiek".
23.10 "Iepazīsties – mani vecāki!". Komēdija.

STV Pirmā!

- 5.45 "Karaliene Elizabete: mūža pienākums".
Dok. filma.

- 6.40 "Āpša un lapsas ģimēnīte". Animācijas seriāls.
7.45 "Kad viņas satiekas 4".
Izklaidējošs raidījums.
9.20 "Māmiņu klubs 9".
10.10 "Mis Slepenā aģente".
Kriminālkomēdija.
12.20 "Atmiņu klade".
Romantiska drāma.
14.40 "CSI Lasvegasa 6".
Seriāls.

- 17.20 "Mani gadi kopā ar karalieni".
Dokumentāla filma.
18.25 "Mīla burbulī 2".
Realitātes šovs.
20.10 "Miesassargs". Drāma.
22.20 "Mīlestības recepte".
Romantiska komēdija.
0.35 "Kad viņas satiekas 2".
Izklaidējošs raid.

Nepadodies, tautu
dēls,Vīru svētkus svinē-
dams,Sit citiem olas pušu,
Lai plīst čaulas brak-
šķēdamas!Zaķim šodien botas
kājas,Iegriežas viņš visās
mājās.Dala pūpolus un olas,
Lai ir galvā labas
domas.Var vīsta olai lepottes:
Nu uzzināju cepoties,
Ko nezināju dēdama –
Es arī esmu ēdama!

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

* * * * *

Ekspozīcija par Latgales partizānu pulku.
Izstāde "Klusā daba" no Latgales Kultūrvēstures muzeja kolekcijas.

13.aprīlī plkst. 16.00 Lieldienu olu krāsošana.

Balvu Kultūras un atpūtas centrā

No 4. līdz 29. aprīlim Balvu Mākslas skolas kolektīva izstāde KOPĀ "ATEIPA".

10.aprīlī plkst. 16.00 kinofilma "Betmens". Ieejas maksa bērniem – EUR 3, pieaugušajiem – EUR 5.

No 11. līdz 22.aprīlim Dienvidu zaļes logos Balvu novada pirmsskolas vecuma bērnu radošo darbu izstāde "Čaklie pirkstiņi".

17.aprīlī plkst. 17.00 Balvu Kultūras un atpūtas centra laukumā muzikāla Lieldienu izrāde bērniem ar līdzdarbošanos "Otiņas un Krāsiņas lielā diena".

17. aprīlī plkst. 20.00 Lieldienu balle. Muzicē grupa "Zelta Kniēde". Ieejas maksa – EUR 6. Iespēja rezervēt galdiņu pa tālr. 26631500, 25608580 līdz 16. aprīlim. Bijetes "Bijēšu paradīzes" kasēs (Balvos, Brīvības ielā 61) vai www.bilesuparadize.lv.

Balvu Centrālajā bibliotēkā

Līdz 14.aprīlim leļļu meistares Evitas Zālītes pašgatavoto leļļu izstāde "Visi mūsu sappi var piepildīties, ja mums ir drosmes tos īstenot...".

Studijā "Azote"

12.aprīlī plkst. 18.00 tikšanās ar Bīrtutu ZUJĀNI – novadnieci, dramaturģi, pieredzes stāsta bērniem, kuriem grūtības apgūt matemātiku, "Mana aritmētikas grāmatīņa" autori.

Baltinavā

Izstāde "Briežuciems no senatnes līdz nākotnei" būs skatāma BALTINAVAS MUZEJĀ **līdz 28.aprīlim darbdienās no plkst. 9.00 līdz 17.00.**

8.aprīlī no plkst. 10.00 līdz 13.00 Salmu dzīduošona. Baltnovas poga tradīcijas. Meistari: Anete Vīzule, Anita Kaša un Baltinavas etnogrāfiskais ansamblis. Informācija: 28395837 (Anita Ločmele). Pasākumā tiks filmēti.

8.aprīlī no plkst. 14.00 līdz 17.00 "Senie divieļi". (Pasākums Baltinavas vidusskolas un Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolas skolēniem.) Meistari: Inese Ratniece un Iveta Gabrāne.

9.aprīlī no plkst. 10.00 līdz 13.00 izziņoša ekskursija par Balvu novada pagastiem "Braucam pūpolos pa Briežuciema kalniņiem un pakalniem!". Pulcēšanās ar saviem transportiem **plkst. 10.00** pie Baltinavas muzeja. *Marsrūts 39 km. Līdzī nemit savas pusdienas, vienoties, kura kalna galā tās apēst. Daļības maksa – EUR 1 (pieaugušajiem). Pieteikties: 28395837 (Anita).*

17.aprīlī plkst. 16.00 Lieldienu aktivitātes pie kultūras nama (melabvēlīgu laikapstākļu gadījumā – telpās). **Plkst. 18.00** Lieldienu ieskandināšana. **Plkst. 22.00** diskoballīte (ieeja bezmaksas).

Balvu pagastā

17.aprīlī plkst. 15.00 Naudaskalna tautas namā koncerts "Nāk Lieldienas ar baltu labudiem".

AFIŠA

Bērzkalnē

17.aprīlī plkst. 13.00 Bērzkalnes pagasta estrādē "Jampadracis zaķu Lipaiņu ģimenes sētā". Piedalās Rubeņu ciema dramatisks kolektīvs. Vēl pasākumā – olu krāsošana, ripināšana, olu kaujais un konkurss par skaistāko olu.

Bērzpīlī

9.aprīlī plkst. 9.00 saietu namā daļība akcijā "Satiec savu meistaru" – nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas un tālāk nodrošanas projekts – cepumu gatavošanas darbnīca "Babys capumi" nu babys recepšu krājumiem.

18.aprīlī plkst. 14.00 saietu namā Stand-up komiķis Maksims Trivaševičs apmeklētājus iepriecinās ar solo programmu "Latviešu komiķis", kur autors stundas garumā stāstīs savus jaunākos labākos jokus. *Ieejas maksa - EUR 2.*

Briežuciemā

Līdz 29.aprīlim bibliotēkā novadnieces Elitas Bukšas rokdarbu izstāde "Pavasara krāsu pavedieni". Rokdarbus iespējams iegādāties.

8.aprīlī plkst. 16.00 tautas namā filma "Ukrainas šerifi". Traģikomēdija par dzīvi mazā Ukrainas ciematā. Ieeja – ziedojums.

10.aprīlī plkst. 11.00 rokdarbu darbnīcā "Atspole" akcijas "Satiec savu meistaru" laikā meistardarbnīca "Latvju rakstu zīmes grāmatzīmēs". Ar prasēm grāmatzīmju izžūšanā ielocītājā rakstā dalīsies meistare Inga Careva. Vīsi laipni aicināti!

17.aprīlī plkst. 21.00 tautas namā koncertballīte ar foršu muzikantu Māri Keišu. Atsāksiet, varēsiet izbaidīt Māra dziesmas gan koncertvariantā, gan lustīgi padejot! Blakus telpā varēs izmantot galdiņus. Deju starplaikos Lieldieniskas aktivitātes. Ieejas maksa pavasarīga – EUR 1.

Krišjānos

Tautas namā Baltinavas Mākslas un mūzikas skolas audzēkņu radošo darbu izstāde.

Kubulos

17.aprīlī plkst. 18.00 (beigu laiks – ne vēlāk kā plkst. 24.00) kultūras namā "Lieldienu jampadracis". Piedalās kultūras nama kolektīvi – *Rūtas, Kubuliņš, Cielavīpa, Vakarblāzma* un vokālais ansamblis. Vīsi – Aivars Lapšāns un Kurnas zaķu ansamblis. Paredzami daudz negaidīti joki ar iespēju arī padejot. Ieejas maksa – EUR 3.

23.aprīlī plkst. 18.00 kultūras namā dzejas uzvedums "Dzejuškopis". Balvu Tautas teātra aktieru muzikāli dzejas sirdslasījumi. Ieejas maksa - EUR 2.

Lazdukalnā

17.aprīlī plkst. 19.00 saietu namā Lieldienu koncerts "Nu atnāca Lieldiena". Koncertā piedalīsies pašdarbnieku kolektīvi un vīsi. Ieeja - 1 krāsota ola.

Plkst. 22.00 saietu namā Lieldienu balle kopā ar grupu "Ginc un ES". Ieejas maksa – EUR 5. Iespēja rezervēt galdiņu pa tālr. 26698292.

*Turpinājums 14.lpp.

Pārpublicēšanas gadījumā "Vaduguns" atsauc obligāti

TV

PROGRAMMAS

no 11. līdz 17.aprīlim

Pirmdienā, 11.aprīlis

5.20 "Nacionālie dārgumi. 100g kultūras". Atk.	17.15 "Mazie savvaļas izdzīvotāji". Dok. filmu cikls.
6.00 "Latvijas valsts himna".	18.10 "Policijas iecirknis 31". Detektīvsēriāls.
6.02 "Vides fakts". Atk.	19.00 "Šovakar. RUS.LSM.LV ziņas".
6.30 "Rīta <i>Panorāma</i> ".	19.30 "Latvijas meistarsacīkstes hokejā. Fīnāls. Tiešr.
8.35 "Mīlas viesulis 17". Sēriāls.	22.00 "Midsomeras slepkavības 6". Detektīvsēriāls.
9.30 "Mana vienīgā 3". Sēriāls.	23.35 "Midsomeras slepkavības 22". Detektīvsēriāls.
10.25 "Alpu dakteris 7". Sēriāls.	1.05 "Struklaka". Drama.
11.15 "Pārk falu". Ģimenes filma.	2.40 " <i>Euromaxx. Deutsche Welle</i> žurnāls".
12.45 "Meža stāsti". Atk.	3.10 "Tel" LV jaunatklāšanas raidījums. Atk.
13.15 "Restorāns". Sēriāls.	5.00 "Grizis un lemtiņi 2". Animācijas sēriāls.
14.15 "Latvijas sirdsdziesma". Atk.	5.30 "Goldberģi 3". Komēdijseriāls.
15.15 "Krustpunkta".	6.25 "900 sekundes".
16.10 "Mana vienīgā 3". Sēriāls.	8.45 "Bondi vētaris 6". Sēriāls.
17.05 "Mīlas viesulis 17". Sēriāls.	9.45 "Pirmās randiņš". Realitātes šovs.
18.00 "Dienas ziņas". Atk.	10.50 "Nemilēte 4". Sēriāls.
18.55 "Revidents". Analītisks raidījums.	11.25 "Televētkāla skatlogš".
19.10 "Aizliegtais paņēmiens".	11.45 "Viņas melo labāk 9". Sēriāls.
20.00 "Panorāma".	12.50 "Jaunamsterdama 2". Sēriāls.
20.37 "Šodienas jautājums".	13.45 "Ģenijs uzvalkā 9". Sēriāls.
21.10 "V.I.P. - Veiksme. Intuīcija. Prāts".	14.45 "Tandem 5". Sēriāls.
21.50 "Sporta studija".	15.50 "Palkit vai pārvārties. Austrālija". Realitātes sēriāls.
22.35 "Nakts ziņas".	16.55 "Tautas kalps". Sēriāls.
22.50 "Kultūrdeva". Atk.	18.00 "TV3 ziņas izsumā".
23.45 "Kultūršoks". Atk.	18.10 "Gandriž ideālas vakariņas 12". Izklaidejošs raidījums.
0.05 "1.1. Aktuāla intervijs". Atk.	19.10 "Bez tabu".
0.55 "Pasauls panorāmā". Atk. Raidījums par ārpolitiku.	20.40 "TV3 ziņas".
1.25 "Revidents". Analītisks raidījums. Atk.	20.40 "Degpunktā 12".
1.40 "Āstlēgas". Atk.	21.05 "Rīga 56/24 ^o 2".
2.00 "Šodienas jautājums". Atk.	21.10 "Nemilēte 4". Sēriāls.
2.20 "Aizliegtais paņēmiens".	21.45 "Nākamā pietura – mīlestība 3". Realitātes šovs.
3.10 "Sporta studija". Atk.	22.50 "Vietējais cipplanētētis". Sēriāls
3.55 "Kas notiek Latvijā?".	23.55 "Autoziņas 12".

TV3

5.00 "Grizis un lemtiņi 2". Animācijas sēriāls.

5.30 "Goldberģi 3". Komēdijseriāls.

6.25 "900 sekundes".

8.45 "Bondi vētaris 6". Sēriāls.

9.45 "Pirmās randiņš". Realitātes šovs.

10.50 "Nemilēte 4". Sēriāls.

11.25 "Televētkāla skatlogš".

11.45 "Viņas melo labāk 9". Sēriāls.

12.50 "Jaunamsterdama 2". Sēriāls.

13.45 "Ģenijs uzvalkā 9". Sēriāls.

14.45 "Tandem 5". Sēriāls.

15.50 "Palkit vai pārvārties. Austrālija". Realitātes sēriāls.

16.55 "Tautas kalps". Sēriāls.

18.00 "TV3 ziņas izsumā".

18.10 "Gandriž ideālas vakariņas 12". Izklaidejošs raidījums.

19.10 "Bez tabu".

20.40 "TV3 ziņas".

20.40 "Degpunktā 12".

21.05 "Rīga 56/24° 2".

21.10 "Nemilēte 4". Sēriāls.

21.45 "Nākamā pietura – mīlestība 3". Realitātes šovs.

22.50 "Vietējais cipplanētētis". Sēriāls

23.55 "Autoziņas 12".

0.25 "Nekā personīgā".

1.20 "Iebraucēji 4". Sēriāls.

2.30 "UgunsGrēks 3". Sēriāls.

5.00 "Vakarīgas pie Tīfānijas". Kulinārijas raidījums.

5.35 "Tīcīgo uzvaras balss". Kristīgā programma.

6.05 "Absolūts skaistums". Sēriāls.

8.35 "Sapņu māja: Jaunzēlande 4". Realitātes sēriāls.	9.55 "Televētkāla skatlogš".
9.55 "Televētkāla skatlogš".	10.15 "UgunsGrēks 8". Sēriāls.
10.15 "UgunsGrēks 8". Sēriāls.	12.10 "Televētkāla skatlogš".
12.45 "Gatava pārveidotam 2". Realitātes šovs.	13.30 "Grejas anatomija 2". Sēriāls.
13.30 "Grejas anatomija 2". Sēriāls.	15.30 "Salauzta". Sēriāls.
16.40 "Zvani manam aģentam!". Sēriāls.	17.40 "Meļna/balta dzīve". Sēriāls.
18.55 "Izmeklēšanas profiļi 4". Sēriāls.	21.00 "Ed, lūdies, mīļi!". Romantiska drama.
21.00 "Ed, lūdies, mīļi!". Romantiska drama.	24.00 "Teļasmaita 2". Sēriāls.
24.00 "Teļasmaita 2". Sēriāls.	1.05 "Zvani manam aģentam!". Sēriāls.
2.05 "Meļna/balta dzīve". Sēriāls.	3.20 "Dzīves krustceļi 4". Dok. sēriāls.
3.20 "Dzīves krustceļi 4". Dok. sēriāls.	4.20 "Dzēda Itālijā 2". Ceļojumu raidījums.

TV24

6.00 "Vēlāis ar Streipu". Atk.

6.30 "Ziņu Top". Atk.

7.00 "Nedēļa. P.S.". Atk.

8.00 "Starp mums, dakterem". Atk.

8.30 "Dzīvīte brīvdenās". Atk.

9.00 "Ziņu Top". Atk.

9.30 "Dienas personība".

10.00 "Nacionālo interešu klubs". Atk.

11.00 "Globuss". Atk.

12.00 "*La dolce vita*. Ed vesels!".

13.00 "Dr. Apinis".

14.00 "Kur tas suns aprakts?". Atk.

15.00 "Nedēļa. P.S.". Atk.

16.00 "Dienas personība". Atk.

16.30 "Ziņu Top".

17.00 "Preses klubs".

18.30 "Uz līnijas".

19.00 "*La dolce vita*. Ed vesels!". Atk.

20.00 "Dienas personība".

20.30 "Vēlāis ar Streipu". Atk.

21.00 "Kārtības rullis".

22.30 "Vēlāis ar Streipu". Atk.

23.00 "Preses klubs". Atk.

0.30 "Ziņu Top". Atk.

1.00 "Dienas personība". Atk.

10.00 "Čīdā pasaule. Brazīlija". Ceļojumu raidījums.	11.00 "Cipars vai ģerbonis? Meitenes". Ceļojumu raidījums.
12.05 "Supemammas 3". Realitātes šovs.	13.05 "Ukrainu attiecību stāsti <i>Ģimenes krustceļš</i> ". Realitātes sēriāls.
14.15 "Ekstrasensī kā detektīvi. Ukraina 2". Realitātes šovs.	15.15 "Čīdā pasaule. Brazīlija". Ceļojumu raidījums.
16.20 "Supemammas 3". Realitātes šovs.	17.20 "Ukrainu attiecību stāsti <i>Ģimenes krustceļš</i> ". Realitātes sēriāls.
18.25 "Es visu pierādīšu". Detektīvsēriāls.	19.25 "Cipars vai ģerbonis? Meitenes". Ceļojumu raidījums.
20.30 "Čīdā pasaule. Indonēzija". Ceļojumu raid.	21.40 "Es visu pierādīšu". Detektīvsēriāls.
22.40 "Ekstrasensī kā detektīvi. Ukraina 2". Realitātes šovs.	23.40 "Čīdā pasaule. Brazīlija". Ceļojumu raidījums.

STV Pirmā!

5.05 "Špilīks un galošs 9". Realitātes šovs.

5.55 "Robins Huds. Apsā un lappas ģimiente".

7.50 "Slavenības. Bez filtra 6. Nedēļas *odžijāns*".

8.25 "Kurš kuru 2". Realitātes šovs.

9.25 "Špilīks un galošs 9". Realitātes šovs.

10.25 "Āvardis svešiniekam 13". Realitātes šovs.

11.25 "Bīstamās mājāsaimniecēs". Sēriāls.

12.25 "CSI Lasvegasā 6". Sēriāls.

13.20 "Slavenības. Bez filtra 6. Nedēļas *odžijāns*".

13.55 "Labākais no labākajiem. Austrālija 12". Realitātes šovs.

15.15 "Āvardis svešiniekam 4". Realitātes šovs.

16.30 "Špilīks un galošs 9". Realitātes šovs.

17.30 "Apsolītā lāme 2". Sēriāls.

18.30 "Slavenības. Bez filtra 6. TV šovs.

19.00 "Āvardis svešiniekam 13". Realitātes šovs.

20.00 "Bīstamās mājāsaimniecēs". Sēriāls.

21.05 "Slavenības. Bez filtra 6". TV šovs.

21.35 "Ģābriet mūsu ģimēni". Realitātes šovs.

23.35 "Kad viņas satiekas 4". Izklaidejošs raidījums.

Vārdadienu svini:
Hermanis, Vilmārs

Sestdienā, 16.aprīlis

Vārdadienu svini:
Bernadeta, Mintauts

5.10 "Aizliegtais paņēmiens". Atk.	6.00 "Latvijas valsts himna".
6.00 "Kultūrdeva". Atk.	6.02 "Vides fakts". Atk.
7.00 "Kas te? Es tel!". Atk.	7.30 "Animācijas sēriāli".
9.00 "Emī un Rū 3". Sēriāls.	9.15 "Bardaks bērniņš 2". Atk.
9.30 "Mazo ģēniju akadēmija".	9.45 "Remi bez ģimenes".
11.35 "Kepa uz sirds".	12.05 "Latviešu godi. Haidienas". Atk.
12.35 "Emīlija. Latvijas preses karalienē". Daudzseriju filma.	13.25 "Imperatore Sīf. bērniņa". Biogrāfiska drama.
15.10 "Liktnezdzinas". Drāma.	17.00 "Latvijas kods. No manis nav jābaidās". Dok. filma.
17.30 "Teļas garumā".	18.00 "Dienas ziņas".
18.00 "Dienas ziņas".	18.15 "Acuļiecinieks".
18.30 "Vides fakts".	19.00 "Latvijas sirdsdziesma".
20.00 "Panorāma".	20.55 "Latvijas <i>Loto</i> izlozes".
21.05 "Ko tu proti, Latvijā?".	21.05 "Mērnīgu laiki". Drāma.
22.40 "Mērnīgu laiki". Drāma.	0.15 "Latviešu jaunie režisori. Roberts Vanags. <i>Lapsas slepenis kods</i> ". Isfilma.
0.35 "Latviešu jaunie režisori. Emīls Alps. <i>Mīla</i> ". Isfilma.	1.10 "Pa struemei 3". Atk.
2.10 "Berberiem pa pedām. Maroka". Atk.	3.30 "Zālais pieskāriens". Dok. filma cikls.
3.45 "Kultūrdeva". Atk.	4.40 "Nacionālie dārgumi. 100 g kultūras". Atk.

LTV 1

5.10 "Aizliegtais paņēmiens". Atk.

6.00 "Latvijas valsts himna".

6.02 "Kultūrdeva". Atk.

7.00 "Kas te? Es tel!". Atk.

7.30 "Animācijas sēriāli".

9.00 "Emī un Rū 3". Sēriāls.

9.15 "Bardaks bērniņš 2". Atk.

9.30 "Mazo ģēniju akadēmija".

9.45 "Remi bez ģimenes".

11.35 "Kepa uz sirds".

12.05 "Latviešu godi. Haidienas". Atk.

12.35 "Emīlija. Latvijas preses karalienē". Daudzseriju filma.

15.10 "Liktnezdzinas". Drāma.

17.00 "Latvijas kods. No manis nav jābaidās". Dok. filma.

17.30 "Teļas garumā".

18.00 "Dienas ziņas".

18.15 "Acuļiecinieks".

18.30 "Vides fakts".

19.00 "Latvijas sirdsdziesma".

20.00 "Panorāma".

20.55 "Latvijas *Loto* izlozes".

21.05 "Ko tu proti, Latvijā?".

22.40 "Mērnīgu laiki". Drāma.

0.15 "Latviešu jaunie režisori. Roberts Vanags. *Lapsas slepenis kods*". Isfilma.

0.35 "Latviešu jaunie režisori. Emīls Alps. *Mīla*". Isfilma.

1.10 "Pa struemei 3". Atk.

2.10 "Berberiem pa pedām. Maroka". Atk.

3.30 "Zālais pieskāriens". Dok. filma cikls.

3.45 "Kultūrdeva". Atk.

4.40 "Nacionālie dārgumi. 100 g kultūras". Atk.

LTV 7

5.30 "Ceturta studija". Atk.

6.00 "Latvijas valsts himna".

6.02 "Ceturta studija". Atk.

7.30 "Revidents". Analītiska raid.

7.50 "V.I.P. - Veiksme. Intuīcija. Prāts". Atk.

8.30 "Daudz laimes, jūbiļārī!". Atk.

9.10 "Divi āķi lomā". Atk.

9.40 "Vides fakts". Atk.

10.10 "Katra diena simtgadē. Gadalaikī. Ziemeā". Dok. filma.

11.30 "Katra diena simtgadē. Džeimiju Olivertu".

Gadalaikī. Pavasaris". Dok. filma.	13.05 "Ģemesti pasaule". Dok. filma.
5.10 "Aizliegtais paņēmiens". Atk.	6.00 "Latvijas valsts himna".
6.00 "Kultūrdeva". Atk.	6.02 "Vides fakts". Atk.
7.00 "Kas te? Es tel!". Atk.	7.30 "Animācijas sēriāli".
9.00 "Emī un Rū 3". Sēriāls.	9.15 "Bardaks bērniņš 2". Atk.
9.30 "Mazo ģēniju akadēmija".	9.45 "Remi bez ģimenes".
11.35 "Kepa uz sirds".	12.05 "Latviešu godi. Haidienas". Atk.
12.35 "Emīlija. Latvijas preses karalienē". Daudzseriju filma.	13.25 "Imperatore Sīf. bērniņa". Biogrāfiska drama.
15.10 "Liktnezdzinas". Drāma.	17.00 "Latvijas kods. No manis nav jābaidās". Dok. filma.
17.30 "Teļas garumā".	18.00 "Dienas ziņas".
18.00 "Dienas ziņas".	18.15 "Acuļiecinieks".
18.30 "Vides fakts".	19.00 "Latvijas sirdsdziesma".
20.00 "Panorāma".	20.55 "Latvijas <i>Loto</i> izlozes".
21.05 "Ko tu proti, Latvijā?".	21.05 "Mērnīgu laiki". Drāma.
22.40 "Mērnīgu laiki". Drāma.	0.15 "Latviešu jaunie režisori. Roberts Vanags. <i>Lapsas slepenis kods</i> ". Isfilma.
0.35 "Latviešu jaunie režisori. Emīls Alps. <i>Mīla</i> ". Isfilma.	1.10 "Pa struemei 3". Atk.
2.10 "Berberiem pa pedām. Maroka". Atk.	3.30 "Zālais pieskāriens". Dok. filma cikls.
3.45 "Kultūrdeva". Atk.	4.40 "Nacionālie dārgumi. 100 g kultūras". Atk.

LTV 1

5.10 "Aizliegtais paņēmiens". Atk.

6.00 "Latvijas valsts himna".

6.02 "Kultūrdeva". Atk.

7.00 "Kas te? Es tel!". Atk.

7.30 "Animācijas sēriāli".

9.00 "Emī un Rū 3". Sēriāls.

9.15 "Bardaks bērniņš 2". Atk.

9.30 "Mazo ģēniju akadēmija".

9.45 "Remi bez ģimenes".

11.35 "Kepa uz sirds".

12.05 "Latviešu godi. Haidienas". Atk.

12.35 "Emīlija. Latvijas preses karalienē". Daudzseriju filma.

15.10 "Liktnezdzinas". Drāma.

mežos?

Foto - no personīgā arhīva

Uz priekšu – preti medaļām! Ziemā Mārtiņa un viņa komandas augstākais sasniegums ir 4.vieta Eiropas čempionātā četru suņu kamanu disciplīnā sprintā Ziemeļu suņu klasē Zviedrijā, 2.vieta Zviedrijas vietēja mēroga sacensībās un 2.vieta Norvēģijā vietēja mēroga sacensībās. “Bet pašam sev lielākais sasniegums ir vairāki divu dienu braucieni ar nakšņošanu ārā kopā ar suņiem kopumā no 80 līdz 156km. Interesantākais no tiem – ar braucieniem kalnos un nakšņošanu bez telts,” atklāj sportists.

Citiem saku, - haskijus pirkt nevajag!

Paņemot suni, jāapzinās tā izcelsme un vajadzības. Tie, kuri kaut mazliet paaugstinājušies par suņu šķirnēm un to raksturīgajām īpašībām, zina, ka haskiji ir īpaši. Viņiem vajag skriet, un daudz! Tiem vajag darbu un disciplīnu. Tie nebūs istabas suņi, kuriem pietiks ar bumbiņu dzīvokli un divu stundu pastaigu. Viņu asinīm jāriņķo, viņiem vajag mērķi. Neskatoties uz mīļumu un labsirdīgo izskatu, bieži dzirdēts, ka haskiji bēg no mājām, no bezdarbības viņu enerģija izvēršas mulķībās, piemēram, bedru rakšanā, gaudošanā, derīgu priekšmetu sagraušanā un klaiņošanā. Uz to Mārtiņš teic: “Vēl precīzāk noraksturot nav iespējams. Ja kāds jautā, vai iesaku pirkt haskijus, saku – nekad mūžā. Nevajag! Ja ar viņiem negrib sportot un nopietni ar to nodarboties, tad noteikti nē. Jo pat sportot var ar jauktās šķirnes suņiem, kas nav haskiji, bet pielāgoti. Ja tev ir haskijs, jārod iespēja uztaisīt pietiekami augsts žogs, kuram viņš tāpat mēģinās pārkāpt pāri. Pie tam jāreķinās, ka arī kaimiņu kakis var tam pārkāpt pāri. It kā jau pats vainīgs, bet tik un tā sirds sāp gan man, gan kaimiņam, jo, kaķim nonākot haskija teritorijā, izredžu izdzīvot faktiski nav nekādu... Ar to ir jāreķinās. Ja suns atnāk no kārtīga treniņa, kādu brīdi ir miers, bet ne vienmēr ir miers līdz nākamās dienas vidum. Tas ir apburtais lokš.”

Mājās – huligāns, pajūgā – izcils sportists

Ikdienā Mārtiņš ar saviem komandas biedriem sarunājas latviski, taču sacensībās un treniņa procesā izmanto tikai starptautiskās komandas. *Dži* – pa labi, *ho* – pa kreisi, *haik* – uz priekšu, *stop* – apstāties. Tas tādēļ, lai vajadzības gadījumā ar suņiem varētu saprasties arī citi cilvēki. “Aizbraucu uz Zviedriju, tur daudz labu sportistu, kuri brauc ar suņiem. Man ir iespēja iedot kādu savu suni, lai viņš paskatās, patestē, ko dara pareizi un ko nē. Iedod pajūgā savu suni pie viņa, viņš lieto tās pašas komandas, ko es. 90% izmanto tās pašas komandas gan Alaskā, gan Skandināvijā. Tā tiešām ir ērtāk,” uzskata Mārtiņš. 14 gadu laikā sportists iemācījies pietiekami labi izprast haskijus, viņu vēlmes un vajadzības un nonācis pie secinājuma, ka dažādās situācijās ir pilnīgi dažādi suņi. “Bieži vien bara līderis nemaz nav pajūga līderis pajūgā ir cita hierarhija. Parasti bara līderis strādājot paļaujas uz pajūga līderi. Tu vari būt huligāns uz ielas un daudz logus, bet, kad aizej uz darbu, galdniecību, tu esi labākais meistars ceļā. Tieši tas pats ir sunim. Viņš var būt pilnīgi neciešams sadzīvē – bļautīties un

kašķēties, bet, kad ieliec pajūgā, ir vislabākais no visiem. Haskijs zina, kas viņam jā dara,” pamanījies Mārtiņš. Kad viņš redz haskijus, kurus izved pastaigāties no dzīvokļa, bieži rodas sajūta, ka suns nesaprot savu sūtību. Līdzīgi kā cilvēkam, kuram ir daudz naudas, viņš atpūšas, izklaidējas, iet uz teātri, bet isti nesaprot, ko ar to visu darīt. Nav tās lietderības sajūtas. Suns ļoti jūt, ka viņam ir savs uzdevums dzīvē, darbs, un viņa alga ir atzinība par paveikto.

Labākā motivācija – saimnieka uzslava

Treniņprocess ir smags darbs, kurā treneris mēdz gan paslavēt, gan arī sarāt. Mārtiņš atklāj, ka vajadzības gadījumā mēdz sarāt suņus, bet noteikti vienmēr treniņam kopumā jānorit pozitīvā gaisotnē, it īpaši treniņu beidzot. Suņiem jājūt, cik viņi bijuši izcili un noderīgi, pat tad, ja tā nav bijis visiem par 100%. Tas viņiem nozīmē vairāk kā kauls vai konfekte. Daudzi uzskata, ka dzīvniekam lielā balva un pats svarīgākais ir ēdiens. Tā isti nav. Protams, ja paslavē un pēc 5 minūtēm iedod kādu kārumu un turpina slavēt, dzīvnieks jūtas vēl svarīgāks. Mārtiņa haskijiem pats labākais kārumš ir gaļa – visvairāk viņiem pie sirds iet liellopa kuņģi, kas ir briesmīgi smirdīgi. Bieži vien suņiem garšo arī žāvētie kārumi, kas arī reizēm ne visai labi ož. Bet, ja saimnieks no rīta iedod gaļu un pēc treniņa vēlreiz to pašu, viņi to novērtē, – o, mani uzslavēja un iedeva apēst to, kas garšo!

Treneris un sportists vienā komandā

14 gadus veltīt vaļaspriekam, kas ir tikai nedaudz lētāks par, piemēram, autosportu, ir apbrīnas vērts. Mārtiņš cenšas ļoti nerēķināt un nepētīt grāmatvedības izmaksas, jo tas ir hobijs. Ja nauda ir, to iegulda. Bet lēti tas, protams, nav, jo labs Sibīrijas haskijs maksā aptuveni 1500 eiro. Ja ir ļoti labi draugi un paziņās, tad var nopirkt pa 1200 eiro. “Pie sevis bieži esmu domājis, - kādēļ to daru? Adrenalīns? Vairs tik ļoti nē, kaut gan uztraukums ir jebkurās sacensībās. Man šķiet, ka tā ir iespēja vienlaikus būt trenerim un sportistam vienā komandā, kas nav ļoti bieži sastopams. Bet suns ir suns, viņš nav cilvēks. Tu nevari pirms treniņa izstāstīt, - mēs skriesim tā un šitā, taupiet spēkus. Tev tik daudz uzdevumu treniņā – skatīties, kā suns skrien, pamanīt, kad pieklibo, saprast, kurā mirklī var uzņemt ātrumu, kurā - nē. Braucot nevaru domāt, kā rit darbā izcepšu 150 kotletes vai paspēju uzklāt banketa galdus. Šīs domas izslēdzu pavisam. Tad ir tikai suņi un es!” teic titulētais kamanu suņu sportists Mārtiņš Kristons.

Brīvbrīdi sagatavoja S.Karavoičika

CILVĒK ZIŅAS

Uz Jūrmalu – pēc datora, telefona un printera

8.aprīlis ir Starptautiskā romu diena, ko ar dažādiem pasākumiem un svinīgiem koncertiem romu tautības cilvēki plaši atzīmē visā pasaulē. Šī būs svētku diena arī romu mediatori, viņācēnietei Rasmai Zaharenko (fotogrāfijā) un viņas tautiešiem, jo šodien, 8.aprīlī, Rasma kopā ar savu mentori, Balvu novada domes priekšsēdētāja vietnieci Sandru Kapteini, dosies uz Jūrmalu, kur saņems vērtīgu dāvinājumu – portatīvo datoru, telefonu un printeri. Rasma par to ir neizsakāmi priecīga, jo mūsdienīgā tehnika jūtami atvieglos viņas ikdienas darbu. Jautāsim, kas tad ir mediators? Tas ir cilvēks, kurš palīdz tautiešiem risināt viņu sociālās problēmas un veicina dialogu ar pašvaldības iestāžu speciālistiem, lai romi saņemtu nepieciešamo atbalstu. Sazināšanās ar dažnedažādām iestādēm – pašvaldības policiju, bāriņtiesu, sociālo dienestu, psihologu, teritoriālo invalīdu biedrību, ģimenes ārstiem un citiem dienestiem ir Rasma ikdiena. Tieši tādēļ viņai prieks par pasniegto dāvinājumu. “Viļākā dzīvo pietiekami daudz romu tautības cilvēku – šobrīd šajā pilsētā mītnās 26 ģimenes, kopā 65 cilvēki. Kādreiz bija vēl vairāk, bet tagad daudzi aizbraukuši, dzīvo un strādā ārzemēs. Mēs iespēju robežās vienmēr esam centušies svinēt savus svētkus, popularizēt enerģiskās dejas un tradīcijas, dziedāt skanīgās dziesmas un priecēt cilvēkus. Ar pašvaldības gādību un atbalstu daudz koncertējam veco ļaužu pansionātos, pagastu un pilsētu svētkos tepat, pie mums, kā arī Rīgā un Sabilē. Protams, diezgan liels klusuma periods divu gadu garumā iestājās arī Covid ierobežojumu dēļ. Tad bija liegta gan pulcēšanās, gan pasākumi, taču ceram, ka drīz to visu atgūsim. Esam noilgojušies pēc svētkiem un labās sajūtas, kas pārņem pēc tiem,” atzīst romu mediatorē Rasma Zaharenko.

NEDEĻAS CITĀTS

“Grūti bez maskas. Nevar ne mēli kādam parādīt, ne ar sevi parunāt. Visi uzreiz redz...”

(No portālā “Facebook” lasītā)

Redakcija atvairinojas visiem, kurus “Cilvēkziņas” aizvairinojušas vai aizvairinos

Aktuāli

*Sākums 5.lpp.

Asfaltētos posmus patur sev, bet grantētos atdod pašvaldībām

Solījumi netiek pildīti

J.Trupovnieks aicina ielūkoties vēsturē un atcerēties, ka Pļaviņas-Žiguri vilciens tika atcelts 1999.gada 1.oktobrī. 2009.gada septembrī uzsāka sliežu demontāža Gulbene-Krievijas robeža Viļakas novadā. Pamatojums – vilcienu kustība šajā posmā neesot bijusi iespējama sliktā sliežu ceļu stāvokļa dēļ, turklāt esot mēģinājumi nozagt sliedes, sliežu stiprinājumus. Kādi tad bija tālākie solījumi? Balvu novadā tika noasfaltēti trīs auto ceļa posmi: Viļaka-Žiguri, Pērkonī-Viksna, Viļaka-Borisova. Autoceļš Viļaka-Balvi-Smiltene visus šos gadus ir vienkārši katastrofāls. Tātad solījumi, ka autoceļi pilnībā nodrošinās ātru un ekonomisku kravu pārvadājumu plūsmu, kvalitatīvus pasažieru pārvadājumus, ievērojot principu – cilvēks, ceļš, drošība, nedarbojās. No šīs situācijas cieta uzņēmējdarbība un stagnēja ekonomiskā attīstība Balvu novadā, kas sekmēja arī iedzīvotāju aizplūšanu.

Viņš teic: “Lai arī kādas administratīvi teritoriālās reformas (2009.g. un 2020.g.) veiktu un cerētu ar uz attālu esošo novadu ekonomisko izaugsmi, investīciju piesaisti, jaunu darbavietu radīšanu, ir jāizpildās dažiem priekšnosacījumiem. Kā pirmais no tiem būtu – attīstīts un kvalitatīvs autoceļu tīkls, ātrs internets, kā arī paredzot lielāku valsts vai ES atbalsta intensitāti uzņēmējdarbības veicināšanas projektos.

Ir lietas, kuras jāizdara pašiem savā jaunajā novadā. Valsts pamatbudžeta valsts autoceļu programmā finanšu sadalījumu pašvaldībām piešķir, pamatojoties uz kritērijiem (Ministru kabineta noteikumi Nr.173/9.punkts), kā, piemēram, iedzīvotāju

skaits, brauktuviņu laukums, tiltu laukums, ceļu garums, pašvaldībā reģistrētie ceļi ar melno segumu. Pēc šāda principa būtu jāsadala arī novada finansējums autoceļiem. Tad nebūs jābrīnās, ka ir pagasti, kuri gadu no gada ietaupa naudu ceļu uzturēšanai, bet ir pagasti, kuriem nepietiek naudas autoceļu ikdienas uzturēšanai.

Mans mērķis nav kādu noliegt vai arī būt pārgudrajam, bet man aiz pleciem nav tikai dzīves gadi, bet arī darbu pieredze. Es tiešām esmu Balvu patriots un sauklis “Es mīlu savu pilsētu” un novadu nav tikai vārdi.”

Reforma buksē

Drīz būs pagājis gads, kopš izveidots jaunais lielais novads. Reforma un tās pamatmērķis bija virzīt pozitīvas pārmaiņas, līdzsvarojot reģionālo attīstību, kvalitatīvu pašvaldības pakalpojumu pieejamību, neatkarīgi no dzīvesvietas, un mazinot nevienlīdzības plaisu pašvaldību vidū, gudri izmantot resursus novada attīstībai. J.Trupovnieks: “Apvienošanās process nebija viegls un kur nu vēl visiem saprotams. Balvu novada apvienošanās plāns-programma nav sekmējusi administratīvi teritoriālas reformas mērķu sasniegšanu. Izveidotajā pārvaldes struktūrā nav jūtama kā cilvēku, tā arī naudas resursu pārāk racionāla izmantošana un pārvaldība. Apliecinājums tam, piemēram, ir daudzie 2021.g. uzsāktie projekti – ielas, ceļi, industriālās teritorijas, ēku siltināšana, bet nepabeigti projekti, kuri jau šogad maksās varbūt arī dubultā. Panācām, ka izveidoja Balvu pilsētas pārvaldi. Ir arī pārvaldnieks, bet ir vajadzīga milzīga jauda, lai

pilsēta attīstītos un būtu redzams rezultāts. Miglā tīta p.a. “San-Tex” nākotne (process ilgst jau vairāk nekā četrus mēnešus). Kāpēc tas ir tā? Vēlēšanās nospiedošo pārsvaru guva Latgales partija, tātad vēlētajiem šiem cilvēkiem uzticējās un deva pilnvarojumu vadīt novadu. Gan privāti, gan Tautsaimniecības un vides komitejā esmu vairākkārt aicinājis uz dziļāku sadarbību procesu vadīšanā, lēmumu pieņemšanā, kopīgu mērķu izvirzīšanā un sasniegšanā. Pozitīvi ir tas, ka domes un komiteju sēdēs protam strādāt savstarpēji cenoši un, atkarībā no izskatāmo jautājumu klāsta, pietiekoši profesionāli. Protams, izskatāmo lēmumprojektu klāstam nevajadzētu aprobežoties ar nolikumu apstiprināšanu un iesniegumu izskatīšanu par zemju nodošanu atsavināšanai. Aicinu vietējo politisko partiju līderus atkārtoti ieskatīties pirmsvēlēšanu programmās, mums, Latvijas Zaļās partijas biedriem, tie nebija tikai vienkārši solījumi, kurus varam arī aizmirst.

Laiks skrien neapturami, un dzīves ritumu ietekmē ļoti daudzi procesi – Covid-19, karš Ukrainā. Šie notikumi ir mainījuši mūsu dzīves, Eiropas un pasaules vēsturi. Kā tas izpaužies, mēs vēl nezinām. Uzsāktais karš – tas ir karš pret brīvu, vienotu un drošu Eiropu. Ukrainai šodien aizstāv ne tikai savu valsti, bet arī Latvijas drošību.

Manuprāt, pilsoniskās apziņas veidošana un patriotiskā audzināšana, līderības un saliedētības attīstīšana, veselīga dzīvesveida popularizēšana un fizisko spēju uzturēšana – lietu kopums, kas garantē vienotību un pārliecību par Latvijas un mūsu bērnu nākotni.”

Ēnu diena

Izzina pašmāju uzņēmēju darbu

Irēna Tušinska

Ne vienmēr viss interesantais notiek tālu no mājām. Dažreiz daudz noderīga var uzzināt tepat, dzimtajā novadā. 6.aprīlī, tradicionālajā Ēnu dienā, to saprata arī Balvu Valsts ģimnāzijas (BVĢ) skolēni, kuri izvēlējās *ēnot* Balvu novada uzņēmumu un iestāžu darbiniekus.

Kā pastāstīja Balvu Valsts ģimnāzijas direktores vietniece audzināšanas darbā Daina Mediniece, kopumā *ēnot* kādu profesionāli vienā no 43 dažādiem novada uzņēmumiem un organizācijām devās 137 BVĢ audzēkņi, un tikai daži no viņiem izvēlējās izzināt profesiju, kas nav sastopamas dzimtajā novadā. Skolēni *ēnoja* novada domes priekšsēdētāju Sergeju Maksimovu un Balvu pilsētas pārvaldnieci Marutu Castrovu, vairāku pašvaldības nodaļu darbiniekus, kā arī deputāti un māju pārvaldnieci Aiju Mežali. Lielu interesi izraisīja vietējo uzņēmumu darbība. Ēnu dienā skolēni devās uz “Kureti Cafe”, kafejnicu “Zebra”, SIA “Amati print”, kā arī vērot Ingridas Supes kanisterapijas nodarbības “Brīvupēs”, izzināja valsts a/s “Latvijas valsts meži” un lielsaimniecības “Kotiņi” darba ikdienu. Vairāki skolēni vēlējās tuvāk iepazīt ārstu darbu Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienībā, kā arī aptiekāru ikdienu, bet puīši izrādīja interesi par Valsts Probācijas dienesta, VUGD un autoskolas darbu. Savukārt meitenes pārņēma Intas Ozolas un citu skaistumkopšanas nozares pārstāvju pieredzi. Savukārt pie septīto klašu audzēkņiem ciemojās Valsts Robežsardzes kinoloģe Ligita Ozoliņa. Un tie nebūt nav visi uzņēmumi, ko nākotnes profesijas meklējumos *ēnoja* BVĢ skolēni.

Grib izmēģināt visu

Vienu *ēnotāju* trešdien uzņēma arī laikraksta “Vaduguns” redakcijā – 11.klases audzēkne Esmeralda Trivole *ēnoja* žurnālisti Irēnu Tušinsku. Žurnālistika ir tikai viena no profesijām, kas interesē skolnieci. “Zinu, ka mana profesija kaut kādā veidā būs saistīta ar kultūru. Es noteikti nebūšu mediķis. Vai būšu žurnāliste, rādīs laiks. Mani interesē arī jurisprudences, sociālais darbs, kultūras darbs. Patīk strādāt ar cilvēkiem,” atklāja jaunieta. Esmeralda ir meitene, kura grib izmēģināt visu. Pirms dažiem gadiem viņa *ēnoja* veterinārārsti, taču saprata, kas tas nav viņas sapņu darbs. Būdam kultūras

Foto - M.Sprudzane

Izrādās, tas ir interesanti. Pēc Ēnu dienas Esmeralda saprata, ka žurnālista profesija sniedz iespējas, kas ne vienmēr pieejamas vienkāršam iedzīvotājam. Šis darbs paplašina žurnālista redzesloku un katru dienu sniedz jaunas zināšanas. “Tas ir ļoti aizraujoši,” pārliecināta jaunieta.

darbinieces meita, Esmeralda ir izmēģinājusi darboties arī šajā jomā. “Man interesē viss. Pagaidām tas ir labi, ka ir intereses un būšu visu iztestējusi. Turpmāk dzīvē būs vieglāk paraudzīties no cita skatpunkta, iesākot kaut ko darīt,” secināja jaunieta. Esmeralda jau paguvusi iemēģināt roku žurnālistikā, rakstot rakstus par projektiem skolas mājaslapai. Viņa piedalījies arī latviešu valodas olimpiādē. Pēc redakcijā pavadītās dienas uzzinājusi, kā top avīze un kāda ir žurnālistu darba ikdiens, meitene atzina, ka tagad biežāk lasīs “Vaduguni”: “Negribu nevienu nomelnot, bet man šķiet, ka “Vaduguni” raksti ir interesantāki nekā Alūksnes “Malienas ziņas”.”

Ko dara probācijas dienestā?

Ēnojot žurnālisti, Esmeralda izmantoja iespēju ielūkoties, kā viņas skolasbiedri *ēno* Valsts Probācijas dienesta darbiniekus, bet meitenes no viņas skolas – veterinārārsti Emeritu Graudumnieci. 12.klases audzēkņi Lauris Jauntēvs, Roberts un

Foto - I.Tušinska

Ēno veterinārārsti. 11.klases audzēknes Līva Lukste un Anete Zakariete izvēlējās Ēnu dienu pavadīt veterinārārstes E.Graudumnieces praksē, jo viņām patīk dzīvnieki. Meitenes vēlējās saprast, vai šī profesija viņām ir piemērota, jo, kā zināms, paglaudīt kaķi un izoperēt viņu ir divas dažādas lietas. “Man ļoti patīk dzīvnieki, labi saprotos ar viņiem. Veterinārija ir mana nākotnes profesija. Un *ēnošana* ir lieliska iespēja visu izzināt, saprast, uzdot jautājumus cilvēkam, kurš ikdienā strādā šajā jomā,” apgalvoja Anete piebilstot, ka pētīt medicīnas nozari sāka pirms diviem gadiem, kad slimnīcā *ēnoja* medmāsiņu. Savukārt Līva iepriekš *ēnojusi* juristu, bet šobrīd, domājot par nākamo profesiju, mēģina izvēlēties starp medicīnas un kultūras nozarēm.

Ričards Ķirsoni, kā arī Alens Kuzņecovs ielūkojās Valsts Probācijas dienesta Latgales reģionālās struktūrvienības Balvu nodaļas vecākās probācijas speciālistes Ritas Kuzņecovas un probācijas speciālistes Aelitas Dimitrijevas ikdienā. Viņi uzzināja par probācijas dienesta funkcijām, bet vēlāk kopā ar darbiniecēm devās pārbaudīt sabiedrisko darbu izpildi uz vietas. Puīši atzina, ka iepriekš nezināja, kas ir probācijas dienests, tāpēc vēlējās uzzināt, ko tur dara. Pēc *ēnošanas* viņi saprata, ka dienests nodarbojas ar cilvēku uzraudzību, kuri kaut kādā veidā pārkāpuši likumu un kuriem ir dota iespēja sodu izciest sabiedrībā.

Lasītājs jautā

“Vai tiešām sulu tecināšana jāsaskaņo?”

Aprīlis ir dabas rosības un arī sulu mēnesis, kad daudzi iedzīvotāji visā Latvijā steidz tecināt veselīgās koku sulas – no bērziem vai saldenās kļavu sulas. Kāds to dara no savā piemājas teritorijā augošā koka vai sev piederošā mežā, cits šādu iespēju izmanto valstij vai citai personai īpašumā esošā mežā.

Pagājušajā nedēļā ar nedaudz nepatīkamu starpgadījumu saskārās kāds laikraksta “Vaduguns” lasītājs, kuram par sulu tecināšanu svešā mežā aizrādīja tā īpašnieks. “Nekāda lielā skandāla jau nebija. Sanāca tā, ka ar meža privātipašnieku sastapos tieši brīdī, kad bērzs urbu caurumu. Visu izdarīju solīdi, kārtīgi, bērzs arī tādā pamatīgs bija, nevis kaut kāds maziņš. Arī meža īpašniekam nekādu lielu pretenziju jau nebija, bet viņš atgādināja, ka sulu tecināšana mežā jāsaskaņo ar tā īpašnieku. Vai tad tiešām tā ir?” jautā Balvu novada iedzīvotājs.

Valsts meža dienests skaidro, ka “Latvijas valsts mežos” katram iedzīvotājam bez maksas atļauts izdarīt vienu urbumu. Taču, ja sulas plānots iegūt lielākos apmēros vai privātajos

mežos, tas jāsaskaņo ar meža īpašnieku. “Koku urbšana un sulu ieguve citiem piederošos īpašumos nav atļauta. Jebkādas darbības mežā, tajā skaitā arī sulu tecināšana, jāsaskaņo ar meža īpašnieku un jāievēro papildus izvirzītās prasības un noteikumi. Viens bezmaksas urbums pašpatēriņa vajadzībām atļauts tikai “Latvijas valsts mežu” apsaimniekotajās teritorijās, ja tajās nav noteikti ierobežojumi saistībā ar dabas aizsardzības objektiem,” informē dienests.

Tikmēr Valsts meža dienesta vecākais eksperts Oskars Zaļkalns aicina izturēties saudzīgi pret koku un, veicot urbumu, ievērot vairākus nosacījumus: “Ieteicams urbt kokos, kas tuvākajā laikā paredzēti nozāģēšanai, tad par kaitējumu jāuztraucas mazāk. Rekomendēts izmantot urbi ar 7 līdz 8 mm diametru. Ņemot vērā, ka sulu pārvietošanās notiek pa koksnes slāni (aplievu), kas atrodas zem mizas, kokā ar gludu mizu urbums jāveic dziļumā līdz 5 cm, bet, ja miza ir grumbuļaina, līdz 8 cm. Atļauts urbt kokā ne augstāk par 50 cm no zemes, un koka diametram urbšanas vietā jābūt lielākam par 40 cm. Nav atļauts notēst koka mizu līdz kambijam. Nākamajā gadā urbšanai ieteicams izvēlēties to pašu koku.”

Informē robežsardze

Kucēni satikuši jaunos saimniekus

Pagājušā gada decembrī rakstijām par Valsts robežsardzes koledžas vācu aitu suņa šķirnes vaislas kuci Amber, kura pasaulē laida septiņus kucēnus. Nu topošajiem četrkājainajiem robežsargu palīgiem martā apritēja trīs mēneši, kuri satikuši savus jaunos saimniekus.

Marta sākumā Louna, Lorry un Lucrecia devās uz Valsts robežsardzes Ludzas pārvaldi, Lyanna – uz Daugavpils pārvaldi, bet Lexia, Lagertha un Loki marta beigās mēroja ceļu uz Viļakas pārvaldi, lai iepazītos ar jaunaļiem saimniekiem (kinologiem), gūtu priekšstatu par dienesta vietu un sāktu socializācijas procesu. Tomēr drīz kinologi un kucēni atgriezīsies Valsts robežsardzes koledžā, lai apgūtu kucēnu sākotnējo apmācību programmu un specializācijas apmācību – cilvēka smaržas, sprāgstvielu vai narkotisko vielu meklēšanu. Tikai pēc šo apmācību veiksmīgas apgūšanas kucēni būs gatavi uzsākt dienesta gaitas uz valsts robežas. “Valsts robežsardzē dienesta suns ir nenovērtējams palīgs valsts robežas apargāšanā. Tieši suns var sekot pēdām un rezultātā panākt robežpārkāpēju, kā arī, izmantojot savu izcilo ožu, atrast narkotisko vielu slēptuves un citas aizliegtas vielas,” norāda Valsts robežsardzes koledžas Kinoloģijas dienesta Kinoloģijas

Foto - no personīgā arhīva

Kucēni gatavi sēsties skolas solā! Attēlā no kreisās puses: Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes Vientuļu II kategorijas robežkontroles punkta jaunākais inspektors seržants Aigars Skotka ar kucēnu Lexia un Viļakas pārvaldes Lavošnieku robežapsardzības nodaļas jaunākā inspektore kaprāle Agnija Briedīte ar kucēnu Loki.

centra priekšnieks Guntis Dukšta.

Jāpiebilst, ka Kinoloģijas dienesta galvenais uzdevums ir Valsts robežsardzes kinologu un dienesta suņu apmācība, kā arī vaislas darbs, nodrošinot robežsardzi ar kucēniem.

Arī ZAAO klientiem mūspusē

Piesaki elektrotehnikas bezmaksas savākšanu!

Līdz 30.aprīlim notiek SIA “ZAAO” organizēta akcija “EKO ZVANS!”, kuras laikā, zvanot uz ZAAO biroju, gan privātpersonas, gan juridiskas personas var pieteikt neizjauktas nolietotas elektrotehnikas bezmaksas savākšanu (iekārtas izmēram jābūt vismaz 60 x 40 x 40 cm).

Akcijas pakalpojums tiks sniegts, izbraucot uz privātpersonas vai juridiskas personas norādīto adresi, iepriekš vienojoties par savākšanas dienu. Visai pieteiktajai elektrotehnikai tās izvešanas dienā jābūt novietotai ārpus telpām – pie kārpņu telpas ārdurvīm, biroja ārdurvīm, iebraucamā ceļa malā, konteineru laukumā un tamlīdzīgās vietās. Pieteikumi tiek pieņemti, zvanot uz tel.nr. 26132288.

Arī ikdienā ZAAO piedāvā ar elektrību vai baterijām darbināmas nolietotas sadzīves elektrotehnikas savākšanu no klienta adreses ZAAO darbības reģiona divdesmit vienā EKO laukumā. Tiesa, nogādājot elektrotehniku EKO laukumā, iedzīvotāji nepiedalās akcijā “EKO ZVANS”. Savukārt akcijas periodā ir atcelta transporta maksa un tās laikā ikviens akcijas dalībnieks piedalīsies izlozē, iegūstot iespēju laimēt balvas – ilgtspējīgu iRobotu un dažāda veida elektropreču dāvanu komplektus no akcijas atbalstītājiem. Proti, saņemot neizjauktas nolietotas elektrotehnikas (televizori, ledusskapji, plītis, trauku mazgājamās mašīnas, putekļu sūcēji, virtuves kombaini u.c.) savākšanas pieteikumu un pajautājot klienta atļauju, ZAAO biroja darbinieks akcijas dalībnieku reģistrēs klientu uzskaites sistēmā, veicot speciālu atzīmi par dalību akcijā. Katrs klients balvu izlozē piedalās vienu reizi, tādēļ

Pērn reģistrētas 56

elektrotehnikas, no kurām sešas bija letālas, bet desmit gadījumos cietuši bērni.

Pieaugušo vidū 78% gadījumos elektrotrauma guva vīrieši. Turklāt biežākie elektrotraumu cēloņi saistīti ar bojātas sadzīves tehnikas izmantošanu vai tās labošanu, kā arī iekšējās elektroinstalācijas nepareizu ekspluatāciju. “Ja elektroierīce vairs nav izmantojama, aicinām to atbildīgā veidā nodot atkritumu apsaimniekotājam, nevis remontēt pašam, nelietderīgi uzglabāt vai izmest dabā,” uzsver AS “Sadales tīkls” Mācību centra elektrozinību mācību vadītājs Artūrs Šmats.

Akcija “EKO ZVANS!” ir spēkā tikai ZAAO darbības reģionā, tajā skaitā Balvu novada Baltinavas, Lazdukalna, Rugāju, Kupravas, Medņevas, Susāju, Šķilbēnu, Vecumu un Žiguru pagastos (bet ne Balvu pilsētā un Bērzkālnes, Bērzpils, Briežuciema, Krišjāņu, Kubulu, Lazdulejas, Tilžas, Vectilžas un Viksnas pagastos, kur atkritumus apsaimnieko SIA “Pilsētvides serviss”).

visu nododamo elektrotehniku ikviens aicināts pieteikt viena tālruna zvana laikā.

Seši letāli gadījumi!

Informē policija

Publicējam aizvadītajā mēnesī (martā) Valsts policijas Balvu iecirkņa apkalpojamajā teritorijā (Balvu novadā) reģistrētos notikumus.

No 1. līdz 31.martam reģistrēts viens ceļu satiksmes negadījums bez cietušajiem un vēl viena avārija ar cietušo. Par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā sodīti pieci cilvēki. Reģistrēti 11 gadījumi, kad personas atradās alkohola reibumā sabiedriskā vietā. 14 reizes policisti izbrauca uz sadzīves rakstura konfliktu gadījumiem, bet sešas reizes – uz ģimenes konfliktiem.

Brauc dzērumā, bez tiesībām un ar svešām numurzīmēm

2.martā pulksten 2.40 Rugāju pagastā 1994.gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu “Audi A6” 1,83 promiļu alkohola reibumā un bez tiesībām. Uzsākts kriminālprocess.

14.martā pulksten 6.45 Vectilžas pagastā 1976.gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu “Volvo” ar uzliktām sveša transportlīdzekļa valsts numurzīmēm. Turklāt vīrietis brauca 1,77 promiļu alkohola reibumā un bez tiesībām, kuras viņam ir atņemtas. Uzsākts kriminālprocess.

17.martā pulksten 19.15 Baltinavā nenoskaidrots autovadītājs brauca ar “SAAB” alkohola reibumā un bez tiesībām. Uzsākts kriminālprocess.

23.martā pulksten 13.16 Krišjāņu pagastā 1965.gadā dzimis vīrietis 1,35 promiļu alkohola reibumā vadīja velosipēdu.

Aizbrauc no negadījuma vietas

4.martā pulksten 12.45 Balvos nezināms autovadītājs ar “Volkswagen Passat” uzbrauca ceļa zīmei un, to sabojājot, aizbrauca no notikuma vietas, par notikušo likumā noteiktā kārtībā neziņojot policijai. Uzsākts administratīvais process.

Piekauj un atņem telefonu un naudu

5.martā pulksten 20.03 Žiguru pagastā 1975.gadā dzimušu vīrieti piekāva, iespējams, viņam pazīstamas personas un no cietuša paņēma telefonu un naudu. Uzsākts kriminālprocess.

7.martā pulksten 17.30 Viļakā uz ielas sasita 2005.gadā dzimušu jaunieta, kuru ar miesas bojājumiem nogādāja medicīnas iestādē. Uzsākts administratīvais process.

Zog preces un degvielu

5.martā Balvos konstatēts, ka no ekskavatora “Caterpillar” nozagti 20 litri dīzeldegvielas. Uzsākts kriminālprocess.

27.martā pulksten 12.45 Balvos vīrietis veikalā nozaga preces. Uzsākts kriminālprocess.

Iebrauc grāvi un gūst miesas bojājumus

6.martā pulksten 20.30 Šķilbēnu pagastā nenoskaidrots autovadītājs ar nenoskaidrotu automašīnu iebrauca grāvī, kā rezultātā 1997.gadā dzimušu sievieti (pasažieri) ar gūtiem miesas bojājumiem nogādāja medicīnas iestādē. Uzsākts administratīvais process.

26.martā pulksten 20.49 Medņevas pagastā 1990.gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu “Volvo”, netika galā ar tās vadību un iebrauca grāvī. Autovadītāju ar gūtajiem miesas bojājumiem nogādāja medicīnas iestādē. Uzsākts administratīvais process.

Uzlauž angāru un zog

11.martā pulksten 8.45 Kubulu pagastā konstatēts, ka uzlauzts angārs un no tā nozagti celtniecības materiāli. Uzsākts kriminālprocess.

Divu auto sadursme

17.martā pulksten 15.40 Balvu novadā nenoskaidrots autovadītājs ar “Saab” izraisīja sadursmi ar automašīnu “Audi A4”. Rezultātā miesas bojājumus guva 1961.gadā un 1981.gadā dzimuši vīrieši, kurus nogādāja medicīnas iestādē. Uzsākts administratīvais process.

Ar autobusu uzbrauc nožogojumam

25.martā pulksten 13.28 Balvos 1963.gadā dzimis vīrietis vadīja pasažieru autobusu “Setra”, neievēroja drošu braukšanas intervālu un uzbrauca ceļa nožogojumam. Uzsākts administratīvais process.

Patvaļīgi cērt kokus

30.martā Bērzkālnes pagastā AS “Latvijas valsts meži” piederošajos meža kvartālos konstatēta patvaļīga koku cirte. Uzsākts kriminālprocess.

